



САВЕТ ЗА МЛАДЕ
СКУПШТИНА ГРАДА НИША



Канцеларија за младе Ниш



Стратегија за бригу о младима Града Ниша 2015-2020

Ниш, октобар 2014. године

Читав процес израде стратешких докумената за младе Града Ниша подржали су

Град Ниш



Међународни центар Олоф Палме



САДРЖАЈ

| | |
|---|----|
| УВОДНА РЕЧ ГРАДОНАЧЕЛНИКА..... | 4 |
| ЗАШТО СТРАТЕГИЈА? – Циљ | 5 |
| ЗАКОНСКИ ОСНОВ/МЕТОДОЛОГИЈА..... | 7 |
| ШТА ЖЕЛИМО ПОСТИЋИ? – Мисија и визија | 9 |
| ОДНОС СА МЛАДИМА – Принципи, вредности, начела | 10 |
| АНАЛИЗА ТРЕНУТНОГ СТАЊА..... | 12 |
| ГЛАВНИ ИЗАЗОВИ – Стратешки приоритети | 33 |
| ПРАВЦИ ДЕЛОВАЊА/ОЧЕКИВАНЕ ПРОМЕНЕ – Циљеви..... | 38 |
| АКТИВНОСТИ - ЛАП | 43 |
| УЧЕСНИЦИ ПРОЦЕСА ИЗРАДЕ СТРАТЕШКИХ ДОКУМЕНАТА ЗА МЛАДЕ ГРАДА НИША . | 44 |
| ЛИТЕРАТУРА | 48 |

УВОДНА РЕЧ ГРАДОНАЧЕЛНИКА

Израда петогодишњег акционог плана за младе Града Ниша базирана је на реалним потребама и циљевима младих и њиховом виђењу сопствене будућности у овој средини.

И без неког детаљнијег предзнања, јасно је да је у времену у којем живимо огромна незапосленост, скучене могућности за квалитетним организовањем слободног времена, отуђености и летаргија, представљају неке од проблема који прате данашње генерације младих.



Млади су данас нажалост у великом броју случајева и апатични и неспремни да преузму одговорност за побољшање сопственог положаја. Нажалост подаци истраживања која су претходила изради акционог плана, показују да сваки трећи студент планира да, након што дипломира, заувек напусти земљу. Образовни систем неусклађен са тржиштем рада, са једне, и незапосленост, са друге стране, немају се као главни проблеми када су у питању млади у нашој земљи.

Ипак, верујем да можемо боље и да млади људи можда и нису довољно мотивисани за остваривање сопствених циљева.

Решење за унапређење живота младих, је да свакодневно раде на себи, стичу нова знања и прилагођавају се променама, како би спремно одговорили на потребе савременог друштва.

Један од пратилаца економске кризе и велике незапослености је обесхрабреност и недостатак мотивације па је превазилажење пасивног односа према средини кључ за налажење посла.

Град Ниш као локална самоуправа која је итекако заинтересована за развој младих и њихов допринос креирању живота на подручју града, свесна је важности и неопходности рационалније и квалитетније расподеле новца из буџета града за потребе младих, али и чињенице да је веома битно и препознати и сачувати талентоване и перспективне појединце.

Једнако важно поред борбе за финансијску стабилност је и изградња другачијих друштвених и моралних вредности, јер нажалост живимо у свету где су одавно изгубљене јасне границе између правих и лажних вредности.

Доза оптимизма у оваквим временима требало би да буде јача него икад, јер увек постоји нада да ће сутра бити боље, а наше сутра то су млади људи и наша покретачка снага је у младима и њиховој енергији и оптимизму.

Искрено верујем да ћемо имплементацијом овог акционог плана помоћи да се створе предуслови за квалитетније укључивање младих у развој града и ефикасније остваривање њихових потреба и циљева.

Градоначелник Ниша
проф. др Зоран Перишић

A handwritten signature in blue ink, which appears to read 'Zoran Perišić'. The signature is written in a cursive, flowing style.

ЗАШТО СТРАТЕГИЈА? – Циљ

Према последњем попису становништва из 2011. године у Граду Нишу живи скоро 50.000 младих од 15 до 30 година старости, што уз још пар хиљада младих који бораве у граду због школовања, чини скоро четвртину укупне популације у локалној заједници. Ипак, положај младих у друштву данас је на незавидном нивоу и поставља се питање да ли је узрок томе у младима или у друштвеној средини, или можда ипак у лошем начину комуницирања између младих и друштва? Град Ниш види младе као ресурс и потенцијал развоја локалне заједнице и у претходне две године уложио је значајне напоре на побољшању положаја младих и решавању њихових проблема. Крајем 2012. године отворена је Канцеларија за младе Града Ниша, спроведен је конкурс за подршку омладинским пројектима у 2013. и 2014. години, кренуло се са радом на питањима локалне омладинске политике.

У Граду Нишу активно ради велики број организација младих и за младе, неколико неформалних група, а готово све политичке партије које су активне имају и своје подмлатке или омладинске организације. Канцеларија за младе Града Ниша отворена је крајем 2012. године, а постоје такође и Канцеларије за младе у свих 5 градских општина. Савет за младе постоји и функционише као радно тело Скупштине Града Ниша, док у Већу Града Ниша ради већник који је ресорно задужен за омладину и спорт. Такође, у оквиру Управе Града Ниша од краја 2013. године постоји и ради посебна Управа за омладину и спорт. Сви ови локални актери омладинске политике су били активни и у претходном годинама, али без заједничких циљева и стратешких приоритета у пружању помоћи и подршке младима и побољшању њиховог положаја у друштву.

Кроз досадашњи рад и сарадњу свих локалних актера који раде са младима и за младе закључено је много пута да нам је за успешно побољшање положаја младих у Граду Нишу потребна јасно дефинисана омладинска политика кроз Стратегију за бригу о младима и Локални акциони план за младе. Локална омладинска политика која као интегрисан систем подршке обједињује више различитих елемената - од омладинских организација и простора за младе, до издвојене буџетске линије и различитих органа, тела или других институција који могу да функционишу у оквирима локалне самоуправе.

Циљ Стратегије за бригу о младима и Локалног акционог плана за младе је да дефинишу локалну омладинску политику као сет стратешких мера које повезују низ области живота младих, а усмерене су на унапређење квалитета живота младих, њиховог физичког и психичког благостања и свеукупне добробити, као и обезбеђивање могућности за развој знања, вештина и ставова неопходних за бољу и лакшу интеграцију младих у друштво и преузимање активног учешћа у друштвеном животу.

На нивоу Града Ниша омладинска политика треба да функционише као интегрисан систем подршке младима, заснован на партнерству свих релевантних институција, организација, појединаца и појединки који заједнички раде на доношењу и примени кохерентног система стратешких мера. Овај сет мера мора бити заснован на истраживању потреба/приоритета младих у локалној заједници, а договорен у дијалогу представника/ца локалних органа и омладинских организација/група/коалиција као представника младих.

Доношење политике за младе (стратегије и локалног акционог плана) је процес састављен од великог броја корака, који укључују низ одлука и консензус свих заинтересованих страна, уз стално и континуирано планирање, управљање, реализацију и вредновање фаза и задатака у процесу, како би се достигли постављени циљеви.

Локална политика за младе, најчешће је представљена у документима којим се прописују садржина и начини спровођења стратешке, организоване и одрживе бриге о младима, израђени у партнерству свих одговорних и заинтересованих страна, у циљу одрживости, транспарентности и демократичности процеса његовог доношења.

Интерес локалне политике за младе, развијене међусобном сарадњом и заједничким деловањем, је да допринесе постизању следећих заједничких циљева:

- * Дефинисати задатке појединих ресора, надлежних тела, управа, организација и установа, у испуњавању међународних, моралних, уставних и законских обавеза везаних за младе
- * Побољшати квалитет живота младих, уважавајући њихове интересе, а према европским стандардима и успешним искуствима из региона, те укључити што већи број младих у процесе одлучивања
- * Мобилисати све потенцијале у друштву, посебно младе и најкреативније чланове/це заједнице, за стварање нових материјалних и духовних вредности, отворени и самоодрживи развој, активну улогу у процесу европских интеграција и развитка демократског друштва и правне државе, стварањем услова за афирмацију младих у локалној заједници, смањивањем стопе миграције младих, изградњом конструктивних и партнерских односа са омладинским организацијама и организацијама за младе и јединицама локалне самоуправе у остваривању циљева за добробит младих људи у друштву

Здрави, срећни и задовољни млади људи у локалној заједници су главна покретачка снага развоја сваког друштва. Она друштва која су то увидела и преточила у званичне државне или локалне документе и бригу о младима, данас имају уређене системе, сервисе и стратегије за своје младе. Та друштва млади не напуштају, остају у њима и изграђују их, јер на то имају право, али имају и жељу и одговорност, јер осећају припадност том друштву.

Активно учешће младих у доношењу одлука и поступцима, како на локалном, тако и на државном нивоу, од суштинског је значаја ако се тежи да се изграде демократска, отворена и богатија друштва. Грађанска партиципација и деловање подразумевају да грађани и грађанке имају права, средства и прилику да учествују у одлучивању, утичу на тај процес и да се укључују у поступке и активности, како би доприносили изградњи бољег друштва. Подржавајући и подстичући партиципацију младих, доприноси се интеграцији младих у друштво.

Свака политика или акција осмишљена како би се подстакла партиципација младих, мора обезбедити да се културно окружење одликује поштовањем према младима, и мора да узме у обзир и специфичне потребе, околности и тежње ове узрасне групе. Партиципација младих у локалном животу мора да представља део глобалне политике учешћа грађана и грађанки у јавном животу. Све секторске политике треба да имају и омладинску димензију. Да би се постигла стварна партиципација младих, потребно им је ставити на располагање одређени број инструмената. То подразумева развој едукативних програма за младе о могућностима партиципације, њихово информисање,

обезбеђивање средстава комуникације, подржавање омладинских иницијатива и признавање и стављање већег нагласка на посвећеност младих циљевима заједнице и добровољном раду.

Партиципација стиче своје пуно значење само тамо где се признаје улога младих у градовима, општинама, политичким партијама, синдикатима и удружењима, и где се, изнад свега, чине напори да се подрже омладинска удружења основаних од стране младих и за младе. Да би се унапредило учешће младих, неопходно је оснивање информативних и ресурсних центара, канцеларија за младе и саветовалишта за младе, и старање да те установе пружају квалитет услуга који ће задовољити потребе младих.

Градска управа на основу Европске повеље о учешћу младих на локалном и регионалном нивоу, Закона о младима, Националне стратегије за младе и Стратегије младих Града Ниша, треба да обезбеди учешће младих у доношењу одлука и пружи подршку омладинском самоорганизовању и умрежавању младих.

ЗАКОНСКИ ОСНОВ/МЕТОДОЛОГИЈА

Омладинска политика обухвата и подразумева све мере и активности државних органа, установа, удружења и других субјеката које су усмерене на побољшање и унапређивање положаја младих.

Омладински сектор обухвата све области у којима се обављају омладинске активности, а које су дефинисане општим циљевима Националне стратегије за младе Републике Србије.

Националну стратегију за младе Републике Србије усвојила је Владе Републике Србије 2008. године полазећи од Устава Републике Србије и од циљева дефинисаних у стратешким документима које је донела Влада и она треба да одреди улогу државе према младима, могућу улогу младих према друштву, као и начине за успостављање партнерских односа. Национална стратегија за младе Републике Србије поставила је једанаест општих циљева, који су разрађени кроз специфичне циљеве и мере које воде њиховом остваривању. Акциони план за спровођење Националне стратегије за младе одређује активности, очекиване резултате, надлежности, изворе финансирања и слично.

Општи стратешки циљеви:

- * Подстицати младе да активно учествују у друштву
- * Развијати сарадњу младих и обезбеђивати услове за учешће у доношењу одлука кроз одржив институционални оквир, а на основу потреба младих и у партнерству са младима
- * Израђивати систем информисања младих на свим нивоима и у свим областима
- * Обезбеђивати остваривање права на једнаке шансе свих младих у друштву, а посебно младих који живе у тешким условима
- * Подстицати и вредновати изузетна испољавања и постигнућа младих у различитим областима
- * Унапређивати могућности за квалитетно провођење слободног времена младих

- * Развијати отворени, делотворни, ефикасни и праведни систем формалног и неформалног образовања који је доступан свим младима и који је у складу са светским трендовима у образовању и контекстом образовања у Републици Србији
- * Подстицати и стимулисати све облике запошљавања, samozapošljavanja и предузетништва младих
- * Унапређивати безбедност младих
- * Чувати и унапређивати здравље младих, смањивати ризике и водеће поремећаје здравља и развијати здравствену заштиту прилагођену младима
- * Оснаживати младе за иницијативе и активности које су у складу са основним циљевима одрживог развоја и здраве животне средине.

Закон о младима усвојен је 2011. године и њиме су уређене институционална и системска бриге о младима, начела омладинске политике, општи интерес у области омладинске политике, Национална стратегија за младе, оснивање и рад Савета за младе и Канцеларија за младе и оснивање и рад националних асоцијација младих. Закон о младима и Национална стратегија за бригу о младима као два најзначајнија документа за младе на нивоу Републике Србије су били полазне основе на основу којих је припремљена Стратегија за бригу о младима Града Ниша. Стратешки циљеви и приоритети бриге о младима Града Ниша су дефинисани у складу са Националном стратегијом за младе, али уз пуно уважавање специфичности локалне заједнице и истраживање потреба и проблема младих. Поред тога, Стратегија за бригу о младима Града Ниша усклађена је и са Стратегијом развоја Града Ниша, где су млади такође препознати као потенцијал локалне заједнице.

Иако је у претходним годинама било покушаја да се дефинише омладинска политика Града Ниша заснована на потребама и приоритетима младих, а у складу са Националном стратегијом за младе Републике Србије, мало је било конкретних резултата. Ипак, Скупштина Града Ниша донела је Одлуку о младима почетком 2013 године, тако да је једна од ретких локалних самоуправа које имају један овакав општи акт о младима. Град Ниш је доношењем ове одлуке и опредељивањем средстава у буџету за њену примену у доброј мери сагледао потребе и интересе младих, но ипак без конкретне стратегије и акционог плана који би све то испратили.

Почетком 2014. године међу локалним актерима који се баве младима преовладало је мишљење да се морамо ослонити на сопствене снаге из локалне заједнице и сами спровести процес израде Стратегије за бригу о младима и Локалног акционог плана за младе. Град Ниш и Канцеларија за младе Града Ниша у сарадњи са Иницијативом младих Ниш¹ припремили су оквирни план израде Стратегије за бригу о младима и Локалног акционог плана за младе Града Ниша, а на основу стандарда примене Националне стратегије за младе на локалном нивоу. Формирана је посебна Радна група за израду Локалног акционог плана за младе за Град Ниш и у цео процес укључени су сви локални актери који раде са младима и за младе.

Цео процес припреме стратешких докумената за младе Града Ниша започет је обуком за израду Стратегије за бригу о младима и Локалног акционог плана за младе на којој су

¹ Иницијатива младих Ниш је коалиција 7 омладинских организација цивилног друштва: Друштва за развој деце и младих – Отворени клуб, Центра за развој грађанског друштва Protecta, Савеза студената Универзитета у Нишу, Студентске уније Универзитета у Нишу, Омладинског едукативног центра, Клуба за оснаживање младих 018 и Омладинског центра „Заједно стварамо...“

учествовали чланови/це радне групе, али и представници омладинских организација и самих младих. Обука је у организацији Иницијативе младих Ниш одржана почетком априла у Пролом Бањи и полазници обуке су добили све потребне теоретске основе за адекватно укључивање у процес припреме стратешких докумената за младе Града Ниша. Поред тога, заједничким снагама полазници обуке су дефинисали визију и мисију, урадили SWOT анализу, дефинисали циљеве и приоритете, као и даље кораке у целом процесу израде стратешких докумената за младе Града Ниша.

Наредни корак у процесу израде стратешких докумената за младе Града Ниша је било утврђивање тренутних реалних потреба и проблема младих Града Ниша. Истраживање су на терену спровели Канцеларија за младе Града Ниша и локалне омладинске организације цивилног друштва током маја и јуна месеца на узорку од 2051 испитаника старости од 15 до 30 година са територије свих Градских општина Града Ниша. Резултати добијени истраживањем омогућили су наставак процеса израде стратешких докумената за младе Града Ниша јер су утврдили кључне проблеме и потребе младих у локалној заједници и поставили добре основе за рад фокус група.

Фокус групе су одржане током септембра месеца и имале су за сврху додатну анализу резултата добијених на основу истраживања потреба и проблема младих и ближе одређивање стратешких приоритета, циљева и активности локалне омладинске политике за наредни период. У раду фокус група учествовали су сви локални актери који раде са младима и за младе и обрађено је свих 11 области локалне омладинске политике које су и биле тема истраживања о потребама и проблемима младих у Граду Нишу.

Паралелно са обрађивањем резултата добијених истраживањем и радом фокус група спроведена је и анализа тренутног стања у погледу постојећих програма и услуга за младе, као и финансијских средстава која се за младе издвајају из буџета Града Ниша. Почетком октобра завршио се целокупан процес припреме и прикупљања свих потребних података и на основу тога кренуло се у писање стратешких докумената за младе Града Ниша.

ШТА ЖЕЛИМО ПОСТИЋИ? – Мисија и визија

МИСИЈА

Град Ниш омогућава младима активно учешће у друштвеном животу, путем већег разумевања институција за потребе младих, укључивања у процесе доношења одлука, већој информисаности младих, стварању једнаких могућности за лични раст и развој, као и преузимање одговорности, од стране младих, за покретање и спровођење иницијатива за унапређење локалне заједнице.

ВИЗИЈА

Млади у Нишу су активни и равноправни учесници у свим областима друштвеног живота и имају једнака права и могућности за пуни развој својих потенцијала.

МЛАДИ (Мотивисани, либерални, ангажовани, динамични, иновативни)

ЗА (здрави, активни)

НИШ (непресушни извори шанси)

ОДНОС СА МЛАДИМА – Принципи, вредности, начела

ПРИНЦИПИ И ВРЕДНОСТИ

Поштовање људских права: Обезбеђује се да сви млади имају иста права без обзира на пол, расну и националну припадност, религијско и политичко опредељење, сексуалну оријентацију, социјални статус, као и функционалне сметње/инвалидитет. Обезбеђују се равноправне могућности за развој младих засноване на једнаким правима, а у складу са потребама, властитим изборима и способностима.

Равноправност: Омогућава се да сви млади имају право на једнаке шансе, на информисање, на лични развој, доживотно учење, запошљавање у складу са разноврсним сопственим карактеристикама, изборима и способностима. Обезбеђује се поштовање родне равноправности, недискриминације, слободе, достојанства, безбедности, личног и друштвеног развоја младих.

Одговорност: Подстиче се и развија одговорност оних који раде са младима, као и одговорност младих у складу са њиховим могућностима.

Доступност: Препознају се и уважавају капацитети младих као важног друштвеног ресурса и исказује се поверење и подршка њиховим потенцијалима: млади знају, могу, умеју. Омогућава се и обезбеђује доступност свих ресурса младима. Обезбеђују се услови за очување здравља младих и квалитетно спровођење слободног времена. Афирмише се и стимулише увођење и развијање инклузивног образовања на свим нивоима.

Солидарност: Развија се интергенерацијска солидарност и улога младих у изградњи демократског грађанства. Подстичу се сви облици вршњачке солидарности, подстиче се култура ненасиља и толеранције међу младима.

Сарадња: Подржава се и обезбеђује слобода удруживања и сарадња са вршњацима и подстиче интергенерацијска сарадња, на локалном, националном и међународном нивоу.

Активно учешће младих: Обезбеђују се права, подршка, средства, простор и могућност како би млади учествовали у процесу доношења одлука, као и у активностима које доприносе изградњи бољег друштва.

Интеркултурализам: Омогућава се поштовање различитости у свим областима људског живота, толеранција, као и афирмација уметничких и креативних приступа усмерених на неговање и развијање интеркултуралног дијалога међу младима.

Целоживотно учење: Промовише се целоживотно учење у којем се афирмишу знање и вредности и омогућава стицање компетенција. Обезбеђује се повезивање формалних и неформалних облика образовања, развијање и успостављање стандарда у образовању.

Заснованост: Обезбеђује се да сви стратешки концепти, принципи и активности који се односе на младе буду засновани на утемељеним, релевантним подацима и резултатима истраживања о младима.

НАЧЕЛА

Начело подршке младима

Сви, а посебно субјекти омладинске политике, у оквиру својих послова и делокруга подржавају друштвено оснаживање младих на начин утврђен Стратегијом и другим инструментима омладинске политике.

Начело једнакости и забране дискриминације

Сви млади су једнаки. Забрањено је свако прављење разлике или неједнако поступање према младима, посредно или непосредно, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, верског убеђења, језика, друштвеног порекла, имовног стања, чланства у политичким, синдикалним и другим организацијама, психичког или физичког инвалидитета, здравственог стања, физичког изгледа, сексуалне оријентације, родног идентитета и другог стварног, односно претпостављеног личног својства.

Начело једнаких шанси

Млади имају право на једнаке шансе и учешће у свим областима друштвеног живота у складу са сопственим избором и способностима. Начело јачања свести о значају младих и њиховој друштвеној улози

Начело јачања свести о значају младих и њиховој друштвеној улози

Сви, а посебно субјекти омладинске политике, подстичу и подржавају јачање свести о значају младих и друштвене улоге младих кроз реализацију омладинске политике, друштвено оснаживање у циљу остваривања добробити младих, промоцију и заштиту њихових интереса, потреба и могућности за активно учешће у друштву.

Начело активног учешћа младих

Сви, а посебно субјекти омладинске политике, обезбеђују подстицајно окружење и дају активну подршку у реализацији омладинских активности младих, предузимању иницијативе и њиховом смисленом укључивању у процесе доношења и спровођења одлука које доприносе личном и друштвеном развоју, а на основу пуне обавештености младих.

Начело одговорности и солидарности младих

Млади треба да активно доприносе изградњи и неговању друштвених вредности и развоју своје заједнице, нарочито путем различитих облика волонтерских активности и да изражавају међугенерацјску солидарност и активно раде на стварању услова за једнако и пуно учешће у свим аспектима друштвеног живота младих особа са инвалидитетом, припадника националних мањина и свих других лица и друштвених група које могу бити у ризику од дискриминације, односно дискриминаторног поступања.

Начело безбедности младих

Сви, а посебно субјекти омладинске политике, теже стварању подстицајне и безбедне друштвене средине, у којој ће млади моћи да искажу и да задовоље своје потребе за припадањем, социјалном интеграцијом, личним и професионалним развојем.

АНАЛИЗА ТРЕНУТНОГ СТАЊА

Лична карта Града Ниша

Град Ниш је један од најстаријих градова на Балкану, налази се у нишкој котлини уз ушће Нишаве у Јужну Мораву на 43°19' северне географске ширине и 21°54' источне географске дужине. Ужи центар града је на 194m надморске висине (код споменика у центру). Највиша тачка на територији града је Соколов камен, врх на Сувој планини (1.523m надморске висине), а најнижа низводно од ушћа Нишаве у Мораву код места Трупале (173m надморске висине). Подручје града захвата површину од 596,71km², на коме се налази пет општина - Палилула, Пантелеј, Медијана, Црвени Крст и Нишка Бања са својих 68 приградских и сеоских насеља. Град Ниш има 260.237 становника према попису из 2011. године и трећи је по величини у земљи, највећи град централне Србије и седиште Нишавског округа.

Град Ниш је територијална јединица у којој грађани и грађанке остварују локалну самоуправу у складу са Уставом, законом и Статутом Града. Град има својство правног лица. Органи Града су: Скупштина, Градоначелник Града Ниша, Градско веће Града Ниша и градске управе. Градоначелник и Градско веће су извршни органи Града. Скупштина Града има 61 одборника и одборница који се бирају на четири године, по поступку и на начин утврђен законом.

Град Ниш је административни центар Нишавског округа и регионални центар југоисточне Србије и се налази на раскрсници балканских и европских путева који повезују Европу са Блиским истоком тако да од давнина важи за капију Истока и Запада. Као саобраћајни чвор европских путних и железничких праваца, са аеродромом, лако је доступан из свих праваца. Као савремени универзитетски град истовремено је природни, друштвени, привредни, образовни, здравствени, културни и спортски центар југоисточне Србије.

Ниш је један од шест функционалних макрорегионалних центара Србије. Осим општина које припадају Нишавском округу (Алексинач, Гаџин Хан, Дољевац, Меровина, Ражањ и Сврљиг), Нишу гравитирају и читава јужна (Топлички, Јабланички и Пчињски округ) и источна Србија (Зајечарски, Борски, Пиротски округ), тј., регион у коме живи око милион становника. Зато и не чуди податак да је Град Ниш између два пописна круга порастао за 10.000 нових становника.

КАРАКТЕРИСТИКЕ ПОПУЛАЦИЈЕ

Према подацима Републичког завода за статистику структура становништва Града Ниша је следећа:

Процене кретања становништва у Граду Нишу 2002.-2010.

| | 2002 | | | 2003 | | | 2004 | | | 2005 | | | 2006 | | |
|---|--------|----------|--------|--------|----------|--------|--------|----------|--------|--------|----------|--------|--------|----------|--------|
| | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене |
| Процене становништва, по старости и полу, 2002-2010, упоредни преглед | | | | | | | | | | | | | | | |
| Ниш | | | | | | | | | | | | | | | |
| Укупно | 250847 | 122508 | 128339 | 251198 | 122669 | 128529 | 252131 | 123183 | 128948 | 253214 | 123738 | 129476 | 254164 | 124182 | 129982 |
| 0 | 2422 | 1235 | 1187 | 2460 | 1284 | 1176 | 2530 | 1312 | 1212 | 2560 | 1334 | 1226 | 2611 | 1372 | 1239 |
| 1-4 | 8980 | 4591 | 4389 | 9135 | 4671 | 4464 | 9384 | 4819 | 4565 | 9756 | 5020 | 4736 | 10029 | 5198 | 4831 |
| 5-9 | 13149 | 6729 | 6420 | 12694 | 6505 | 6189 | 12281 | 6273 | 6008 | 11791 | 6022 | 5769 | 11493 | 5872 | 5621 |
| 10-14 | 14382 | 7251 | 7131 | 14076 | 7054 | 7022 | 13855 | 6976 | 6879 | 13792 | 7016 | 6776 | 13695 | 6996 | 6699 |
| 15-19 | 16586 | 8518 | 8068 | 16292 | 8397 | 7895 | 15962 | 8207 | 7755 | 15590 | 7970 | 7620 | 15177 | 7691 | 7486 |
| 20-24 | 17630 | 8887 | 8743 | 17624 | 8865 | 8759 | 17660 | 8860 | 8800 | 17739 | 8835 | 8904 | 17800 | 8844 | 8956 |
| 25-29 | 17779 | 8768 | 9011 | 18091 | 8917 | 9174 | 18534 | 9134 | 9400 | 18930 | 9378 | 9552 | 19128 | 9511 | 9617 |
| 30-34 | 16644 | 8148 | 8496 | 16865 | 8295 | 8570 | 17214 | 8486 | 8728 | 17646 | 8685 | 8961 | 18180 | 8928 | 9252 |
| 35-39 | 17214 | 8338 | 8903 | 17194 | 8330 | 8864 | 17106 | 8309 | 8797 | 17010 | 8278 | 8732 | 16909 | 8259 | 8650 |
| 40-44 | 17646 | 8674 | 8972 | 17441 | 8538 | 8903 | 17369 | 8472 | 8897 | 17396 | 8472 | 8924 | 17402 | 8465 | 8937 |
| 45-49 | 20598 | 10096 | 10502 | 19715 | 9670 | 10045 | 18814 | 9252 | 9562 | 18097 | 8929 | 9168 | 17788 | 8786 | 9002 |
| 50-54 | 20735 | 10201 | 10534 | 21014 | 10312 | 10702 | 21242 | 10409 | 10833 | 21208 | 10390 | 10818 | 20822 | 10186 | 10636 |
| 55-59 | 14326 | 6999 | 7327 | 15445 | 7535 | 7910 | 16698 | 8141 | 8557 | 18073 | 8795 | 9278 | 19373 | 9420 | 9953 |
| 60-64 | 14892 | 7155 | 7737 | 14415 | 6937 | 7478 | 14049 | 6783 | 7266 | 13636 | 6584 | 7052 | 13217 | 6349 | 6868 |
| 65-69 | 14757 | 7108 | 7649 | 14691 | 7049 | 7642 | 14326 | 6857 | 7469 | 14010 | 6671 | 7339 | 13810 | 6537 | 7273 |
| 70-74 | 11396 | 5047 | 6349 | 11720 | 5250 | 6470 | 12106 | 5506 | 6600 | 12315 | 5683 | 6632 | 12426 | 5807 | 6619 |
| 75-79 | 7540 | 3135 | 4405 | 7746 | 3231 | 4515 | 7887 | 3309 | 4578 | 8112 | 3427 | 4685 | 8318 | 3546 | 4772 |
| 80-84 | 2953 | 1176 | 1777 | 3457 | 1397 | 2060 | 3938 | 1621 | 2317 | 4175 | 1707 | 2468 | 4399 | 1779 | 2620 |
| 85 и више | 1191 | 452 | 739 | 1123 | 432 | 691 | 1176 | 457 | 719 | 1378 | 542 | 836 | 1587 | 636 | 951 |

| | 2007 | | | 2008 | | | 2009 | | | 2010 | | |
|---|--------|----------|--------|--------|----------|--------|--------|----------|--------|--------|----------|--------|
| | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене |
| Процене становништва, по старости и полу, 2002-2010, упоредни преглед | | | | | | | | | | | | |
| Ниш | | | | | | | | | | | | |
| Укупно | 254970 | 124544 | 130426 | 255295 | 124685 | 130610 | 255479 | 124758 | 130721 | 255699 | 124781 | 130918 |
| 0 | 2588 | 1327 | 1261 | 2518 | 1277 | 1241 | 2547 | 1327 | 1220 | 2578 | 1331 | 1247 |
| 1-4 | 10173 | 5319 | 4854 | 10232 | 5333 | 4899 | 10174 | 5282 | 4892 | 10133 | 5255 | 4878 |
| 5-9 | 11582 | 5923 | 5659 | 11797 | 6065 | 5732 | 12047 | 6221 | 5826 | 12349 | 6399 | 5950 |
| 10-14 | 13359 | 6822 | 6537 | 12909 | 6614 | 6295 | 12488 | 6387 | 6101 | 11996 | 6135 | 5861 |
| 15-19 | 14796 | 7433 | 7363 | 14473 | 7219 | 7254 | 14241 | 7137 | 7104 | 14198 | 7183 | 7015 |
| 20-24 | 17756 | 8883 | 8873 | 17492 | 8777 | 8715 | 17038 | 8550 | 8488 | 16555 | 8296 | 8259 |
| 25-29 | 19331 | 9599 | 9732 | 19489 | 9683 | 9806 | 19531 | 9665 | 9866 | 19443 | 9526 | 9917 |
| 30-34 | 18661 | 9180 | 9481 | 19028 | 9371 | 9657 | 19379 | 9561 | 9818 | 19579 | 9719 | 9860 |
| 35-39 | 16966 | 8336 | 8630 | 17201 | 8482 | 8719 | 17498 | 8620 | 8878 | 17856 | 8755 | 9101 |
| 40-44 | 17403 | 8437 | 8966 | 17345 | 8410 | 8935 | 17227 | 8369 | 8858 | 17096 | 8301 | 8795 |
| 45-49 | 17606 | 8678 | 8928 | 17407 | 8540 | 8867 | 17310 | 8440 | 8870 | 17286 | 8396 | 8890 |
| 50-54 | 20203 | 9858 | 10345 | 19319 | 9433 | 9886 | 18408 | 9015 | 9393 | 17725 | 8708 | 9017 |
| 55-59 | 20013 | 9723 | 10290 | 20254 | 9810 | 10444 | 20425 | 9874 | 10551 | 20364 | 9857 | 10507 |
| 60-64 | 13547 | 6491 | 7056 | 14587 | 6990 | 7597 | 15767 | 7549 | 8218 | 17129 | 8179 | 8950 |
| 65-69 | 13475 | 6364 | 7111 | 13064 | 6182 | 6882 | 12772 | 6055 | 6717 | 12409 | 5858 | 6551 |
| 70-74 | 12515 | 5877 | 6638 | 12461 | 5836 | 6625 | 12171 | 5671 | 6500 | 12051 | 5587 | 6464 |
| 75-79 | 8552 | 3692 | 4860 | 8904 | 3897 | 5007 | 9192 | 4092 | 5100 | 9245 | 4183 | 5062 |
| 80-84 | 4657 | 1896 | 2761 | 4721 | 1935 | 2786 | 4847 | 1984 | 2863 | 5058 | 2079 | 2979 |
| 85 и више | 1787 | 706 | 1081 | 2094 | 831 | 1263 | 2417 | 959 | 1458 | 2649 | 1034 | 1615 |

Извор података: Републички завод за статистику

Број становника Града Ниша по Градским општинама

| Број становника Града Ниша по Градским Општинама | | | | | | | | | | | |
|--|------------|----------------|----------|----------------|-------------|----------------|----------|----------------|----------|----------------|-------|
| Град Ниш | Нишка Бања | | Пантелеј | | Црвени крст | | Палилула | | Медијана | | |
| Укупно | 260237 | Укупно | 14680 | Укупно | 53486 | Укупно | 32301 | Укупно | 73801 | Укупно | 85969 |
| Градска насеља | 187544 | Градска насеља | 4380 | Градска насеља | 34724 | Градска насеља | 12516 | Градска насеља | 54597 | Градска насеља | 81327 |
| Остало | 72693 | Остало | 10300 | Остало | 18762 | Остало | 19785 | Остало | 19204 | Остало | 4642 |

Извор података: Републички завод за статистику

Становништво према старости и полу

| | Укупно | | | 0-4 | | | 5-9 | | | 10-14 | | | 15-19 | | |
|------------------------------------|--------|----------|--------|--------|----------|------|--------|----------|-------|-----------|----------|-------|--------|----------|------|
| | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене |
| Становништво према старости и полу | | | | | | | | | | | | | | | |
| Град Ниш | | | | | | | | | | | | | | | |
| Укупно | 260237 | 126645 | 133592 | 11846 | 6091 | 5755 | 12218 | 6361 | 5857 | 12132 | 6171 | 5961 | 14731 | 7577 | 7154 |
| Градска насеља | 187544 | 90036 | 97508 | 8688 | 4518 | 4170 | 8782 | 4574 | 4208 | 8732 | 4447 | 4285 | 10571 | 5444 | 5127 |
| Остало | 72693 | 36609 | 36084 | 3158 | 1573 | 1585 | 3436 | 1787 | 1649 | 3400 | 1724 | 1676 | 4160 | 2133 | 2027 |
| | 20-24 | | | 25-29 | | | 30-34 | | | 35-39 | | | 40-44 | | |
| | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене |
| Становништво према старости и полу | | | | | | | | | | | | | | | |
| Град Ниш | | | | | | | | | | | | | | | |
| Укупно | 16084 | 8114 | 7970 | 18606 | 9189 | 9417 | 19132 | 9518 | 9614 | 18733 | 9232 | 9501 | 17509 | 8519 | 8990 |
| Градска насеља | 11563 | 5821 | 5742 | 13767 | 6741 | 7026 | 14290 | 6977 | 7313 | 13892 | 6726 | 7166 | 12823 | 6180 | 6643 |
| Остало | 4521 | 2293 | 2228 | 4839 | 2448 | 2391 | 4842 | 2541 | 2301 | 4841 | 2506 | 2335 | 4686 | 2339 | 2347 |
| | 45-49 | | | 50-54 | | | 55-59 | | | 60-64 | | | 65-69 | | |
| | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене |
| Становништво према старости и полу | | | | | | | | | | | | | | | |
| Град Ниш | | | | | | | | | | | | | | | |
| Укупно | 17805 | 8553 | 9252 | 17993 | 8784 | 9209 | 20506 | 9876 | 10630 | 19200 | 9068 | 10132 | 12555 | 5883 | 6672 |
| Градска насеља | 12803 | 6030 | 6773 | 12929 | 6185 | 6744 | 14389 | 6701 | 7688 | 13705 | 6233 | 7472 | 8878 | 3996 | 4882 |
| Остало | 5002 | 2523 | 2479 | 5064 | 2599 | 2465 | 6117 | 3175 | 2942 | 5495 | 2835 | 2660 | 3677 | 1887 | 1790 |
| | 70-74 | | | 75-79 | | | 80-84 | | | 85 и више | | | | | |
| | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене |
| Становништво према старости и полу | | | | | | | | | | | | | | | |
| Град Ниш | | | | | | | | | | | | | | | |
| Укупно | 12460 | 5707 | 6753 | 10337 | 4648 | 5689 | 5726 | 2332 | 3394 | 2664 | 1022 | 1642 | | | |
| Градска насеља | 8663 | 3878 | 4785 | 7246 | 3256 | 3990 | 3954 | 1598 | 2356 | 1869 | 731 | 1138 | | | |
| Остало | 3797 | 1829 | 1968 | 3091 | 1392 | 1699 | 1772 | 734 | 1038 | 795 | 291 | 504 | | | |

Извор података: Републички завод за статистику

Становништво према писмености

| | Укупно | | | Број неписмених | | | Процент неписмених | | | Неписмени стари 10 - 14 година | | | Неписмени стари 15 - 19 година | | |
|--|--------------------------------|----------|--------|--------------------------------|----------|------|--------------------------------|----------|------|----------------------------------|----------|------|--------------------------------|----------|------|
| | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене |
| Становништво старо 10 и више година према полу, а неписмени и према старости, по типу насеља | | | | | | | | | | | | | | | |
| Град Ниш | | | | | | | | | | | | | | | |
| Укупно | 236173 | 114193 | 121980 | 2697 | 541 | 2156 | 1 | 0 | 2 | 61 | 32 | 29 | 108 | 57 | 51 |
| Градска насеља | 170074 | 80944 | 89130 | 1374 | 320 | 1054 | 1 | 0 | 1 | 53 | 29 | 24 | 88 | 48 | 40 |
| Остало | 66099 | 33249 | 32850 | 1323 | 221 | 1102 | 2 | 1 | 3 | 8 | 3 | 5 | 20 | 9 | 11 |
| | Неписмени стари 20 - 34 година | | | Неписмени стари 35 - 49 година | | | Неписмени стари 50 - 64 година | | | Неписмени стари 65 и више година | | | | | |
| | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене |
| Становништво старо 10 и више година према полу, а неписмени и према старости, по типу насеља | | | | | | | | | | | | | | | |
| Град Ниш | | | | | | | | | | | | | | | |
| Укупно | 288 | 133 | 155 | 239 | 92 | 147 | 284 | 93 | 191 | 1717 | 134 | 1583 | | | |
| Градска насеља | 227 | 104 | 123 | 180 | 65 | 115 | 152 | 36 | 116 | 674 | 38 | 636 | | | |
| Остало | 61 | 29 | 32 | 59 | 27 | 32 | 132 | 57 | 75 | 1043 | 96 | 947 | | | |

Извор података: Републички завод за статистику

Становништво према компјутерској писмености

| | Укупно | | | Компјутерски писмена лица | | | Лица која делимично познају рад на рачунару | | | Компјутерски неписмена лица | | |
|--|--------|----------|--------|---------------------------|----------|-------|---|----------|-------|-----------------------------|----------|-------|
| | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене |
| Становништво старо 15 и више година према компјутерској писмености | | | | | | | | | | | | |
| Град Ниш | | | | | | | | | | | | |
| Укупно | 224041 | 108022 | 116019 | 92489 | 47174 | 45315 | 32028 | 15795 | 16233 | 99524 | 45053 | 54471 |
| Градска насеља | 161342 | 76497 | 84845 | 75734 | 38363 | 37371 | 22973 | 11046 | 11927 | 62635 | 27088 | 35547 |
| Остало | 62699 | 31525 | 31174 | 16755 | 8811 | 7944 | 9055 | 4749 | 4306 | 36889 | 17965 | 18924 |

Извор података: Републички завод за статистику

Становништво према школској спреми

| | Укупно | | | Без школске спреме | | | Непотпуно основно образовање | | | Основно образовање | | | Средње образовање - свега | | |
|---|--|----------|--------|---|----------|-------|---|----------|-------|--------------------|----------|-------|---------------------------|----------|-------|
| | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене |
| Становништво старо 15 и више година према школској спреми, полу и типу насеља | | | | | | | | | | | | | | | |
| Град Ниш | | | | | | | | | | | | | | | |
| Укупно | 224041 | 108022 | 116019 | 3309 | 677 | 2632 | 14185 | 3447 | 10738 | 33801 | 13857 | 19944 | 120562 | 62866 | 57696 |
| Градска насеља | 161342 | 76497 | 84845 | 1722 | 394 | 1328 | 7081 | 1328 | 5753 | 20611 | 7911 | 12700 | 85995 | 43171 | 42824 |
| Остало | 62699 | 31525 | 31174 | 1587 | 283 | 1304 | 7104 | 2119 | 4985 | 13190 | 5946 | 7244 | 34567 | 19695 | 14872 |
| | Гимназија | | | Средње стручне школе у трајању краћем од 4 године | | | Средње стручне школе у трајању 4 године | | | | | | | | |
| | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене | | | |
| Становништво старо 15 и више година према школској спреми, полу и типу насеља | | | | | | | | | | | | | | | |
| Град Ниш | | | | | | | | | | | | | | | |
| Укупно | 14625 | 5746 | 8879 | 38204 | 22815 | 15389 | 64879 | 31812 | 33067 | | | | | | |
| Градска насеља | 12769 | 5014 | 7755 | 22261 | 12704 | 9557 | 49041 | 23815 | 25226 | | | | | | |
| Остало | 1856 | 732 | 1124 | 15943 | 10111 | 5832 | 15838 | 7997 | 7841 | | | | | | |
| | Специјализација после средњег образовања | | | Више образовање | | | Високо образовање | | | Непознато | | | | | |
| | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене | Укупно | Мушкарци | Жене | | | |
| Становништво старо 15 и више година према школској спреми, полу и типу насеља | | | | | | | | | | | | | | | |
| Град Ниш | | | | | | | | | | | | | | | |
| Укупно | 2854 | 2493 | 361 | 17062 | 9525 | 7537 | 34409 | 17291 | 17118 | 713 | 359 | 354 | | | |
| Градска насеља | 1924 | 1638 | 286 | 14159 | 7777 | 6382 | 31207 | 15629 | 15578 | 567 | 287 | 280 | | | |
| Остало | 930 | 855 | 75 | 2903 | 1748 | 1155 | 3202 | 1662 | 1540 | 146 | 72 | 74 | | | |

Извор података: Републички завод за статистику

Млади на евиденцији НСЗ по полу, степену стручне спреме и годинама старости

| | Укупно | | 15 - 19 година | | 20 - 24 године | | 25 -29 година | |
|---|--------|------|----------------|------|----------------|------|---------------|------|
| | Укупно | Жене | Укупно | Жене | Укупно | Жене | Укупно | Жене |
| Млади на евиденцији НСЗ по полу, степену стручне спреме и годинама старости | | | | | | | | |
| Град Ниш | | | | | | | | |
| УКУПНО | 9877 | 4628 | 724 | 261 | 3678 | 1582 | 5475 | 2785 |
| I степен стручне спреме | 921 | 283 | 119 | 45 | 364 | 110 | 438 | 128 |
| II степен стручне спреме | 6 | 3 | 1 | 1 | 1 | 0 | 4 | 2 |
| III степен стручне спреме | 2033 | 710 | 227 | 77 | 753 | 267 | 1053 | 366 |
| IV степен стручне спреме | 4074 | 1804 | 376 | 137 | 2003 | 817 | 1695 | 850 |
| V степен стручне спреме | 54 | 32 | 1 | 1 | 20 | 16 | 33 | 15 |
| VI-1 степен стручне спреме | 283 | 196 | | | 3 | 3 | 280 | 193 |
| VI-2 степен стручне спреме | 552 | 360 | | | 259 | 178 | 293 | 182 |
| VII-1 степен стручне спреме | 1949 | 1238 | | | 275 | 191 | 1674 | 1047 |
| VII-2 степен стручне спреме | 5 | 2 | | | | | 5 | 2 |

Извор података: Национална служба за запошљавање

Становништво према националној припадности

| | Укупно | Срби | Албанци | Бошњаци | Бугари | Буњевци | Власи | Горанци | Југословени | Мађари | Македонци | Муслимани | Немци | Роми |
|--|--------|--------|---------|---------|----------|-----------|--------|-----------|-------------|-----------------------|--|-----------|-------|------|
| Становништво према националној припадности | | | | | | | | | | | | | | |
| Град Ниш | | | | | | | | | | | | | | |
| Укупно | | | | | | | | | | | | | | |
| Укупно | 260237 | 243381 | 97 | 44 | 927 | 10 | 15 | 202 | 416 | 68 | 823 | 58 | 28 | 6996 |
| Мушкарци | 126645 | 118341 | 68 | 26 | 523 | 6 | 11 | 97 | 215 | 22 | 276 | 25 | 13 | 3562 |
| Жене | 133592 | 125040 | 29 | 18 | 404 | 4 | 4 | 105 | 201 | 46 | 547 | 33 | 15 | 3434 |
| Градска насеља | | | | | | | | | | | | | | |
| Укупно | 187544 | 174225 | 67 | 43 | 741 | 10 | 13 | 202 | 390 | 64 | 691 | 46 | 21 | 5490 |
| Мушкарци | 90036 | 83484 | 48 | 25 | 411 | 6 | 9 | 97 | 200 | 20 | 230 | 20 | 9 | 2796 |
| Жене | 97508 | 90741 | 19 | 18 | 330 | 4 | 4 | 105 | 190 | 44 | 461 | 26 | 12 | 2694 |
| Остало | | | | | | | | | | | | | | |
| Укупно | 72693 | 69156 | 30 | 1 | 186 | - | 2 | - | 26 | 4 | 132 | 12 | 7 | 1506 |
| Мушкарци | 36609 | 34857 | 20 | 1 | 112 | - | 2 | - | 15 | 2 | 46 | 5 | 4 | 766 |
| Жене | 36084 | 34299 | 10 | - | 74 | - | - | - | 11 | 2 | 86 | 7 | 3 | 740 |
| | Румуни | Руси | Русини | Словаци | Словенци | Украјинци | Хрвати | Црногорци | Остали | Не желе да се изјасне | Изјаснили се у смислу регионалне припадности | Непознато | | |
| Становништво према националној припадности | | | | | | | | | | | | | | |
| Град Ниш | | | | | | | | | | | | | | |
| Укупно | | | | | | | | | | | | | | |
| Укупно | 26 | 62 | 4 | 38 | 104 | 20 | 398 | 659 | 420 | 3018 | | 61 | | 2362 |
| Мушкарци | 12 | 4 | - | 12 | 50 | 6 | 133 | 367 | 225 | 1442 | | 31 | | 1178 |
| Жене | 14 | 58 | 4 | 26 | 54 | 14 | 265 | 292 | 195 | 1576 | | 30 | | 1184 |
| Градска насеља | | | | | | | | | | | | | | |
| Укупно | 23 | 50 | 4 | 36 | 98 | 17 | 344 | 579 | 345 | 2313 | | 56 | | 1676 |
| Мушкарци | 12 | 4 | - | 12 | 47 | 6 | 119 | 318 | 186 | 1090 | | 28 | | 859 |
| Жене | 11 | 46 | 4 | 24 | 51 | 11 | 225 | 261 | 159 | 1223 | | 28 | | 817 |
| Остало | | | | | | | | | | | | | | |
| Укупно | 3 | 12 | - | 2 | 6 | 3 | 54 | 80 | 75 | 705 | | 5 | | 686 |
| Мушкарци | - | - | - | - | 3 | - | 14 | 49 | 39 | 352 | | 3 | | 319 |
| Жене | 3 | 12 | - | 2 | 3 | 3 | 40 | 31 | 36 | 353 | | 2 | | 367 |

Извор података: Републички завод за статистику

Сви подаци Републичког завода за статистику о структури становништа у Граду Нишу који представљени у табелама представљају ситуацију на основу последњег пописа становништва 2011. године, док су подаци из Националне службе за запошљавање из децембра 2013. године

ЛОКАЛНИ АКТЕРИ КОЈИ РАДЕ СА МЛАДИМА И ЗА МЛАДЕ

Субјекти омладинске политике на територији Града су: члан Градског већа задужен за област омладине, као особа одређена за политику ка младима, Канцеларија за младе Града Ниша, Савет за младе Скупштине Града Ниша, управа надлежна за послове омладине, канцеларије за младе градских општина, чланови већа градских општина задужени за област омладине, установе, удружења која спроводе омладинске активности и њихови савези, као и други субјекти чија делатност је усмерена на побољшање и унапређивање положаја младих. У Граду Нишу активно ради велики број организација младих и за младе, неколико неформалних група, а готово све политичке партије које су активне имају и своје подмлатке или омладинске организације.

Члан Градског (Општинског) већа задужен за област омладине

Именовањем већника за младе, брига о младима препознаје се практично као приоритет градске, али и општинских власти, пошто сва већа имају своје чланове задужене за област омладине. Члан већа ресорно задужен за бригу о младима заступа

интересе младих, заговара буџет за младе и спровођење омладинске политике, како на градском, тако и на општинским нивоима.

Управа за омладину и спорт Града Ниша

Управа за омладину и спорт Града Ниша је новоформирана Управа под овим именом, али циљеви омладинске политике су се остваривали и кроз рад претходних Управа, у протеклим годинама. Град Ниш је схватио значај подржавања учешћа младих, њихових активности, кроз пружање могућности за напредак и развој. Јасно је да учешће оснажује младе људе у контексту демократизације друштва и доприноса развоју заједнице. То ствара прилике за боље одговоре на њихове стварне потребе као грађана. Млади људи тиме постају веома вредан извор и капацитет који касније може да преузме добар део друштвене одговорности, те самим тим допринесе друштвеном развоју. У том контексту још 1996. године је формиран Секретаријат за омладину. У оквиру Секретаријата пружала се подршка младим људима кроз остваривање својих права а један одсек се бавио примарном превенцијом болести зависности. Променом власти дошло је до реорганизације, укинут је Секретаријат за омладину а послови превенције болести зависности обављани су у оквиру Секретаријата за јавне службе. Активности на примарној превенцији болести зависности, које се спроводе у континуитету од 1995. године, оцењене су као пример добре праксе кроз извештај Европске агенције за реконструкцију и Министарства здравља, упућен је позив другим градовима да пођу тим путем и озбиљан проблем као што су болести зависности сагледавају кроз рад градских служби и управа. Током година дошло је до нове реорганизације и 2008. године формиран је Одсек за омладину у оквиру постојеће Управе за образовање, културу и спорт. Управа за образовање, културу, омладину и спорт је пратила потребе младих у том периоду и предлагала мере за унапређење квалитета живота младих људи Града Ниша. У 2008. години установљен је буџет из кога су се финансирани пројекти који су унапређивали квалитет живота младих и подржавали пројекти у области превенције болести зависности. Када је крајем 2013. формирана Управа за омладину и спорт наставило се са постојећим активностима. Данас у оквиру Управе за омладину и спорт се обављају послови праћења потреба младих у локалној заједници и предлажу мере за њихово остваривање. Учествује се у изради стратешких и планских докумената значајних за Град Ниш, спроводе се истраживања о младима, организују трибине, радионице, дебате, предавања, упознају се млади са ризицима и опасностима употребе цигарета алкохола и дрога. Од 2006. године, у континуитету, спроводе се пројекти вршњачке едукације. Припрема се и израђује велики број пропагандних материјала, едукативних филмова, кратких спотова и других мултимедијалних садржаја. Посебан значај даје се организовању слободног времена у летњим месецима, када се нуде бесплатне радионице новинарства, глуме, сликарства, карикатуре, плеса, моде и дизајна, и др. Поред наградних конкурса за плакат и слоган, расписује се и конкурс за организације цивилног друштва које се баве младима на територији Града Ниша, и на тај начин јачају њихови капацитети у области омладинског деловања. У Одсеку за омладину, поред два правника, раде и психолог, специјални педагог и лекар, што даје могућност саветодавног рада са младима кроз психолошку подршку и превазилажење кризних стања.

У свом раду Одсек за омладину је као неопходност видео потребу за успостављање добре сарадње са осталим субјектима омладинске политике као што су: образовне институције, организације цивилног друштва, родитељи, институције, медији итд. Сматрамо да је у наредним годинама потребно остварити и унапредити и сарадњу са донаторима и бизнис сектором.

Образовне институције у сарадњи са Управом за омладину и спорт могу и треба да представљају отворен простор за дискусију о темама везаним за младе, као и база за развијање критичког мишљења. Поред тога, оне могу бити тачка сусретања младих и представника власти. Добро партнерство је остварено протеклих година, тако да се негује учешће кроз подршку школским парламентима, стварање шире мреже вршњачких едукатора, како младих тако и њихових родитеља, пружа подршка иницијативама/пројектима ученика и студената, као и у повезивању ученика са осталим носећим актерима у заједници.

Чврсту везу између **организација цивилног сектора** и Управе за омладину и спорт видимо као основ за омогућавање учешћа младих и активне партиципације у областима омладинске политике, што представља директан утицај на процес доношења одлука. Протеклих година финансирани су пројекти ОЦД-а, и на тај начин пружала се подршка њиховим активностима.

Родитељи и породица представљају још једну карику у ланцу ослоња и подршке младом човеку. Данас када су многе вредности нарушене, када породица тешко одговара изазовима који се пред њу постављају, сматрамо да је неопходно пружити подршку кроз различите едукације, трибине, саветодавни рад за превазилажење криза и др.

На територији Града Ниша успостављена је добра веза између **институција** које су у контакту са младима и Управе за омладину и спорт. Поред тога што су њихови корисници услуга, млади треба да буду и партнери институција. Ово партнерство доноси квалитет, приступ реалним потребама и правима младих као и њихово испуњење, ојачавање младих као ресурса и носиоца развоја заједнице. Циљ Управе за омладину и спорт је да пружи подршку институцијама да развијају програме и сервисе који се оријентишу на младе и који су прилагођени младима. Могу да деле своје капацитете са младима и ОЦД. Институције могу укључити теме које се тичу младих у своје стратегије, и на тај начин изградити партнерство са младима.

Ако је мисија **медија** да допринесу информисању, транспарентности, демократији и отвореном друштву, веома је јасно и реално да омладинска политика и учешће младих мора да има своје место. У оквиру рада Управе промовисане су активности младих и на тај начин путем медија повећана њихова видљивост. Улога медија је круцијална, и поред пуког извештавања, неопходно је развити пројекте који омогућавају обезбеђивање медијског простора младима, укључивање информација о младима и за младе у све информативне емисије, као и друге програме и креирање и примењивање посебних стратегија за покривање омладинских питања.

Претходних година није на јасан начин сагледан потенцијал који пружају **бизнис сектор и донатори**.

Подржавајући учешће младих у омладинској политици, **бизнис сектор** подржава развој капацитета младих, развоја критичког мишљења, личне и друштвене одговорности, независности, предузимљивости, животних вештина, запослености. То води бољим условима за економски развој тржишта и људских капацитета. Бизнис сектор може да определи редовне фондове за подршку омладинским активностима и темама. Могу подржавати већ започете активности као и отворати конкурсе за нове идеје и пројекте. Бизнис сектор такође, може успостављати дуготрајна партнерства са ОЦД и на тај начин учествовати у одрживости пројеката који су у току. Корпоративна одговорност води просперитетним и развијеним заједницама. Друштвено одговорне компаније доприносе глобалном расту и развоју.

Када су препознати и подржани као ресурс, млади постају актери промена и развоја. Градећи капацитете младих, **донатори** доприносе одрживом развоју на локалном, националном и глобалном нивоу. Главни допринос донатора јесте отварање фондова за подршку развоју омладинских политика и учешћа младих. Веома је важно да се питања младих дефинишу као посебне области у програмима донатора. Такође, донатори могу бити у партнери у лобирању за питања младих. Донатори такође могу утицати на глобалне трендове и токове интереса, ресурса, свести о друштвеним питањима.

Канцеларија за младе Града Ниша

Канцеларија за младе представља организациону јединицу локалне управе, у којој су утврђене процедуре и системи којим ће се креирати и/или спроводити локална политика за младе (усвојена локална Стратегија и Акциони план за младе). Њена улога је да обезбеди окружење које омогућава младима да се развију у онакве одрасле особе какве су потребне друштву да би напредовало у будућности.

У времену брзих економских и друштвених промена, политика наклоњена младима мора бити ослобођена од предрасуда и стереотипа, и користити породици, заједници и друштву. Како младе треба укључити у планирање и пружити им услугу, Канцеларија за младе треба да дотакне проблеме који отежавају приступ тим услугама и да тражи поткрепљење у детаљним истраживањима и политичкој вољи. Обавеза локалне заједнице јесте пружање услуга грађанима/кама, па тако и канцеларија за младе – представља сервис за задовољавање потреба младих у локалној заједници.

Улога Канцеларије за младе

Прва и основна улога Канцеларије за младе јесте да створи услове да млади остваре своја права и задовоље потребе за дугорочном политиком. Свака дугорочна политика за младе треба да има јасну и на консензусу засновану визију мушкараца и жена који су потребни локалној заједници у будућности.

Младе особе, будући грађани и будуће грађанке, треба да буду:

- самостални/е,
- способни/е да доносе одлуке и управљају својим личним и друштвеним животом као појединци/ке и као чланови/це друштва,
- спремни/е да дају подршку,
- способни/е да покажу интерес и бригу за друге, да раде са њима и за њих, да деле њихове бриге,
- одговорни/е,
- способни/е да преузму одговорност за своја дела, испуњавају обавезе и заврше оно што су преузели/е на себе,
- посвећени/е,
- способни/е да докажу своје вредности, убеђења и/или идеале и да поступају у складу са њима.

Сврха Канцеларије за младе је да помогне свеукупном развоју сваког младог појединца и појединке у одговорне чланове своје локалне заједнице.

Локална Канцеларија за младе је локални сервис младих грађана и грађанки; то је оперативно тело у оквиру локалне управе које:

- Развија, спроводи и прати локалну омладинску политику - иницира израду и прати спровођење ЛАП;
- Успоставља сарадњу са свим релевантним партнерима - умрежавање, комуникација и координација;
- Прати рад одговорних за рад са младима и трошење градских средстава;
- Подстиче активизам младих, комуницира са младима и обезбеђује учешће младих у процесима доношења одлука;
- Пружа техничку и материјалну подршку омладинским организацијама цивилног друштва (ОЦД) и иницијативама младих - заговара буџет, аплицира и пружа подршку иницијативама и пројектима младих;
- Обезбеђује подршку у раду другим институцијама;
- Спроводи истраживања о потребама и проблемима младих у локалној заједници;
- Води базу података о активним организацијама младих.

Канцеларија за младе

- је служба локалне (градске) управе;
- креирана је кроз демократски, јавни и укључујући (консултативни) процес;
- има дугорочну политику;
- је заснована на сагласности свих заинтересованих страна;
- управља међусекторским спровођењем стратегија за младе;
- је креирана у дијалогу са младима;
- је прилагођена локалној заједници;
- брине за све младе људе у заједници.

Канцеларија за младе усмерена је на деловање; она покреће све оне који се баве омладином да заједнички раде, како би остварили један дугорочан, стратешки утицај на њихову будућност.

Компетенције које запослени/е у локалним канцеларијама за младе треба да поседују:

- активан/а у омладинском сектору или са релевантним претходним искуством,
- поседује лидерске вештине (доношење одлука и сарадња),
- поседује организационе вештине (координација),
- има знања и вештине у пројектном планирању,
- има вештине комуникације и презентације,
- поседује мотивацију и посвећеност послу,
- познаје рад на рачунару,
- зна енглески језик.

Канцеларије за младе Градских Општина

У оквиру свих Градских Општина: Медијана, Палилула, Пантелеј, Црвени Крст и Нишка Бања отворене су Канцеларије за младе. Међутим, постоје бројни проблеми у њиховом раду јер немају адекватне услове и средства за рад, немају систематизацију запослених, нису све осниване на исти начин, не постоји довољна координација акитности на нивоу канцеларија за младе итд. тако да је неопходно да оне такође представљају организациону јединицу локалне управе, у којој су утврђене процедуре и системи којим ће се креирати и/или спроводити локална политика за младе (усвојена локална Стратегија и Акциони план за младе). Њихова улога је иста као и Канцеларије за младе Града Ниша, да обезбеде окружење које омогућава младима да се развију у онакве одрасле особе какве су потребне друштву да би напредовало у будућности. Канцеларије за младе Градских Општина своје активности на креирању и спровођењу локалне политике за младе координишу са Канцеларијом за младе Града Ниша.

Савет за младе Скупштине Града Ниша

Скупштина Града Ниша оснива стална радна тела и повремена радна тела за разматрање питања из њене надлежности. Стална радна тела дају образложено мишљење на предлоге прописа и одлука које доноси Скупштина и обављају друге послове утврђене Статутом Града. Једно од сталних радних тела Скупштине Града Ниша је и Савет за младе који има председника и 14 чланова.

Савет за младе даје мишљење о питањима од значаја за младе и о њима обавештава органе Града, иницира и учествује у изради локалне омладинске политике у области образовања, спорта, повећања запослености, здравства, културе, равноправности полова, спречавању насиља и криминалитета и другим областима од значаја за младе, подстиче сарадњу између Града и омладинских организација и удружења и даје подршку реализацији њихових активности, даје мишљење о предлозима пројеката од значаја за младе који се делимично или потпуно финансирају из буџета Града и прати њихово остваривање и обавља друге послове утврђене Пословником Скупштине Града.

Чланови радних тела бирају се из реда одборника, као и из реда грађана афирмисаних у области за коју се радно тело образује. Мандат чланова сталних радних тела једнак је мандату Скупштине Града. Председника и чланове радног тела бира и разрешава Скупштина, на предлог одборничких група. Председник сталног радног тела може бити на сталном раду у Скупштини Града. Радна тела морају одражавати одборнички састав

Скупштине. Одборник може бити члан само једног сталног радног тела. Делокруг, број чланова и начин рада радних тела Скупштине ближе се уређује Пословником Скупштине.

Организације младих и за младе/неформалне групе младих

У Граду Нишу активно ради и велики број организација младих и за младе, неколико неформалних група, а готово све политичке партије које су активне имају и своје подмлатке или омладинске организације и сви су они равноправни локални актери који раде на креирању и имплементацији локалне омладинске политике, учествују у процесу доношења одлука о омладинској политици, али и у њиховој реализацији и праћењу остварених резултата и циљева.

Према расположивим подацима Министарства омладине и спорта Републике Србије у Граду Нишу постоји минимум 50 организација младих и за младе. Нажалост, не постоји никаква локална евиденција активних омладинских организација и неформалних група младих које раде у локалној заједници и потребно је то променити сачињавањем одговарајуће базе у оквиру Канцеларије за младе Града Ниша.

ПОСТОЈЕЋИ РЕСУРСИ ЗА МЛАДЕ У ГРАДУ НИШУ

Анализа постојеће ситуације у Граду Нишу када су млади у питању започета је још на обуци одржаној почетком априла и том приликом урађена SWOT анализа донела је следеће резултате:

| Снаге | Слабости |
|--|--|
| * постојање свих релевантних институција | * недовољна финансијска средства за младе |
| * буџет за младе | * велика незапосленост младих |
| * универзитетски град | * непостојање посебног простора за окупљање младих |
| * људски ресурси | * неукљученост младих у доношење одлука |
| * тимски дух | * недовољно медијског простора за младе |
| * повољан географски положај | * неусклађеност образовног профила са потребама тржишта рада |
| * развијена спортска инфраструктура | * недовољна информисаност |
| * усвојена стратешка документа | * недовољна заинтересованост за преузимање иницијативе |
| * постојање саветовалишта за младе | * парламенти имају саветодавну улогу без реалних могућности да утичу на сопствена питања |
| * велика бројност | * недовољна заступљеност младих у медијима |
| * социјално удруживање и сарадња кроз организације | * велики број насилничких аката од стране младих |
| * највећи проценат успешних спортиста су млади | * слаба мотивисаност |
| * добра међусобна сарадња | * неискуство |
| * деловање кроз друштвене мреже (интернет) | * неповерење у институције |
| * активизам | * неусклађеност потреба |
| * младост | * невидљивост дела младих |
| * креативност | * сиромаштво |
| * професионализам | * зависност |
| * постојећи програми | * спорост |
| * искуство | |
| * законодавни оквир | |
| * одрживост | |
| * логистика (ресурси) | |

| | |
|--|---|
| <ul style="list-style-type: none"> * умреженост (контакти), (партнерство) * професионално искуство * блискост са младима * доступност фондова * независност * иновативност | <ul style="list-style-type: none"> * недовољни професионални кадар * политизација * неповерење према ОЦД и младима * дискриминација младих без професионалног искуства * стари кадар * зависност од донатора * одрживост * утицај политике * неповерење према институцијама * недовољно ресурса |
| Шансе | Претње |
| <ul style="list-style-type: none"> * Национална стратегија за младе Републике Србије * подршка Министарства омладине и спорта Републике Србије * размена искуства и примера добре праксе са локалним иницијативама и цивилним сектором * висок проценат образованог (младог) кадра * стандардизација рада са младима * усвајање Локалног акционог плана за младе * примена добре праксе из других средина * могућност да се конкурише за средства ЕУ * деловање кроз мреже организација * могућност да се глас младих чује у школским и студентским парламентима * велики број места за спорт и рекреацију * универзитет * заинтересованост политике, институција * доступност медија * нови модели организовања * комисије, парламенти * општински програми * фондације * конкурси * грађански активизам * волонтеризам * раскрсница путева | <ul style="list-style-type: none"> * негативан природни прираштај * одлазак младих стручних кадрова * лоша унутрашња миграција становништва из села ка градовима и из мањих центара ка већим * лоша економска ситуација * негативна селекција кадрова * низак степен активности младих * не постојање омладинског центра и омладинског клуба * недовољна информисаност у погледу искоришћавања расположивих финансијских средстава * недовољно неформално образовање * недовољно културних институција за афирмацију младих * незаинтересованост младих * непрепознавање потреба * непримењивање закона и стратегија * спора измена лоших закона * бирократизација * дисконтинуитет у раду * утицај политике * нетранспарентност * централизација * партизација * немогућност за запослење * лоша реализација буџета и недовољно издвајање за младе * недовољни ресурси и могућности за културу и спорт (непостојање инфраструктуре) |

Анализа конкретних постојећих ресурса за младе у Граду Нишу спроведена је током септембра и октобра месеца и том приликом су идентификоване следеће институције и организације у Граду Нишу:

| Сектор | Институције и организације |
|---------------------------|--|
| <p>Локална самоуправа</p> | <p><u>ГРАДСКА УПРАВА</u></p> <p>Градоначелник Скупштина града Градско веће</p> <p><u>КАНЦЕЛАРИЈА ЗА МЛАДЕ ГРАДА НИША</u></p> <p><u>ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ</u></p> <p>Градска општина Медијана Градска општина Нишка Бања Градска општина Палилула Градска општина Пантелеј Градска општина Црвени Крст</p> <p><u>УПРАВЕ И СЛУЖБЕ</u></p> <p>Управа за грађанска стања и опште послове Управа за финансије, изворне приходе локалне самоуправе и јавне набавке Управа за дечију, социјалну и примарну здравствену заштиту Управа за образовање Управа за културу Управа за омладину и спорт Управа за комуналне делатности, енергетику и саобраћај Управа за планирање и изградњу Управа за имовину и инспекцијске послове - Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине Управа за пољопривреду и развој села - Служба за послове Скупштине Града Служба за послове Градоначелника Служба за послове Градског већа Служба за одржавање и информатичко-комуникационе технологије</p> <p><u>КОМИСИЈЕ И САВЕТИ</u></p> <p>Комисија за називе делова насељених места и називе улица Комисија за родну равноправност и једнаке могућности Комисија за верска питања Комисија за социјална питања Комисија за праћење примене етичког кодекса Савет за енергетску ефикасност Савет за младе Кориснички савет јавних служби Савет за људска и мањинска права Савет за пронаталитетну политику Савет за заштиту животне средине Савет за културно стваралаштво</p> <p><u>ЈАВНА ПРЕДУЗЕЋА</u></p> <p>ЈКП Градска топлана ЈКП Медијана ЈКП Горица</p> |

| | |
|--------------------------|---|
| | <p>ЖКП за водовод и канализацију Наисус ЖКП Обједињена наплата ЖКП Паркинг сервис ЖКП Дирекција за јавни превоз града ниша ЖКП за пијачне услуге Тржница ЈП за аеродромске услуге Аеродром Ниш ЈП Градска стамбена агенција ЈП Дирекција за изградњу града ниша ЈП Нишка телевизија ЈП за стамбене услуге Нишстан ЈП Туристичка организација Ниша ЈП Завод за урбанизам</p> <p><u>ПРИВРЕДА</u></p> <p>Канцеларија за локални економски развој Одсек за капиталне инвестиције</p> |
| Социјална заштита | <p>Установа за дневни боравак деце и омладине ометене у развоју - "Мара" Центар за социјални рад Геронтолошки центар</p> |
| Просвета | <p>Универзитет у Нишу Универзитетска библиотека Никола Тесла Народни универзитет Ниш Предшколска установа пчелица Дечији културно образовни и рекреативни центар Ниш Регионални центар за професионални развој запослених у образовању</p> <p><u>Факултети:</u></p> <p>Грађевинско-архитектонски факултет Економски факултет Електронски факултет Машински факултет Медицински факултет Учитељски факултет у Врању Правни факултет Природно-математички факултет Технолошки факултет у Лесковцу Факултет уметности Факултет заштите на раду Факултет спорта и физичког васпитања Филозофски факултет</p> <p><u>Средње школе:</u></p> <p>Гимназија "Стеван Сремац" Ниш Гимназија "Бора Станковић" Ниш Гимназија "Светозар Марковић" Ниш Гимназија "9. мај" Ниш Административно-биротехничка школа Ниш Економска школа Ниш Економска школа (истурено одељење) Дољевац Трговинска школа Ниш Угоститељско-туристичка школа Ниш Медицинска школа Ниш</p> |

| | |
|----------------------------|---|
| | <p>ЕТШ "Никола Тесла" Ниш ЕТШ "Мија Станимировић" Ниш Машинска школа Ниш МТШ "15.мај" Ниш Техничка школа "12.февруар" Ниш ГТШ "Неимар" Ниш Прехрамбено-хемијска школа Ниш Школа моде и лепоте Ниш Уметничка школа Ниш Музичка школа Ниш Школа за основно и средње образовање "14.октобар" Ниш Специјална школа "Бубањ" Ниш</p> |
| Запошљавање | Национална служба за запошљавање |
| Здравство | <p>Клинички центар Ниш Институт за јавно здравље Војна болница Ниш</p> <p><u>Установе примарног здравства:</u></p> <p>Дом здравља Ниш Завод за здравствену заштиту радника Ниш Завод за здравствену заштиту студената Ниш Завод за хитну медицинску помоћ Ниш Апотека Ниш Завод за плућне болести и туберкулозу Ниш</p> |
| Институције културе | <p>Народна библиотека "Стеван Сремац" Ниш Народно позориште Позориште лутака Нишки симфонијски оркестар Народни музеј Галерија савремене ликовне уметности Нишки културни центар Историјски архив Завод за заштиту споменика</p> |
| Цивилни сектор | Према расположивим подацима Министарства омладине и спорта Републике Србије у Граду Нишу постоји минимум 50 организација младих и за младе. Нажалост, не постоји никаква локална евиденција активних омладинских организација и неформалних група младих које раде у локалној заједници. |
| Полиција | Полицијска управа Ниш, у оквиру свог деловања бави се и сузбијањем малолетничке делинквенције, трговине људима и превенцијом насиља на интернету |
| Медији | <p>Јужне вести Нишка телевизија (НТВ) Belle amie телевизија Коперникус Зона + Банкер ТВ City радио Медијски истраживачки центар Народне новине Дописник Бете и Al Jazeera из Ниша</p> |

| | |
|---|---|
| | Дописник ТАЊУГ Дописници Блиц и Ало Дописник Политика Дописник Данас Дописници Вечерње новости Дописник Пинк ТВ Дописник ТВ Прва Дописник Б92 Дописник Курир Дописник Пресс и Наше новине Дописници РТС Радио Глас Радио БУМ 018 Супер радио Инфобиро |
| Спортске организације и удружења | СЦ Чаир Спортски савез Ниша 426 спортских клубова према бази са интернет презентације Града Ниша |

На основу ове анализе од институција или организација за које је процењено да имају или би могли имати програме, услуге и финансијска средства намењена младима затражене су информације за период од последње три године и прикупљени су следећи подаци:

Финансијска издвајања за младе из буџета Града Ниша за период од 2011. до 2014. године

Управа за образовање

Предвиђена средства за 2014. годину у износу од 47.365.000 динара

Кабинет градоначелника

У 2013. – 2.210.420 динара (буџет Канцеларије за младе Града Ниша)

Управа за образовање, културу, омладину и спорт (Одсек за омладину)

2011. – 3.113.000 динара (услуге по уговору) и 3.600.000 динара (Омладински савет)

2012. – 1.500.000 динара (услуге по уговору) и 3.710.000 динара (Омладински савет)

2013. – 2.757.000 динара (услуге по уговору) и 3.861.000 динара (Омладински савет)

Управа за комуналне делатности, енергетику и саобраћај

Од 2011. до 2013. године за програм Унапређење безбедности у саобраћаја на територији Града Ниша издвојена су средства у износу од 5.633.280 динара

Управа за пољопривреду и развој села - субвенције

У 2011. издвојено је 1.348.608 динара

У 2012. издвојено је 3.806.629 динара

У 2013. издвојено је 3.239.896 динара

Програме и пројекте за младе спроводиле су или спроводе следеће Управе и институције Града Ниша

Канцеларија за младе Града Ниша - едукативни семинари у просторијама КзМ, уступање простора на коришћење омладинским организацијама, помоћ у реализацији активности омладинских организација, реализација конкурса за подршку омладинским пројектима, припрема Стратегије за младе Града Ниша, редовни састанци са свим локалним актерима који раде са младима и за младе и координација активности

Народни музеј Ниш - Програм стручних пракси у сарадњи са Националном службом за запошљавање

Нишки симфонијски оркестар - педагошки концерти, бенефициране улазнице, афирмација младих уметника, променадни концерти

Туристичка организација Ниш - ангажовање волонтера на сајмовима и манифестацијама, подршка формирању Greeters сервиса, развој омладинског туризма са организацијом Serbia4Youth, едукације, промоција дестинација у Србији за младе, подршка и учествовање на конференцијама, сарадња са Угоститељско-туристичком школом, сарадња са SMART Академијом и Актер Ниш студентском задругом

ЈКП Дирекција за јавни превоз Града Ниша - Дан без аутомобила

Канцеларија за локални економски развој - партнерство са ENECA-ом у оквиру пројекта Покрени се за посао и HELP-ом у оквиру пројекта хуманитарне помоћи и одрживог економског развоја, отварање центра за запошљавање Job centar, привлачење инвестиција као што су Yura, Shinwon и Benetton, као и Johnson Electric

Институт за јавно здравље - утврђивање здравствено-васпитних потреба младих, едукације са нагласком на вршњачку едукацију, организовање кампања и акција поводом обележавања дана из Календара здравља, формирање сајта Здравље младих, коришћење савремених медија и нових путева комуникације актуелних младима, саветовалиште за младе

Дом здравља - саветовалиште за младе, промоција здравих стилова живота и васпитање младих, едукације у школама, трибине, вршњачке едукације, у партнерству са Министарством здравља и UNICEF-ом пројекти "Утврђивање раста и стања ухрањености деце школског узраста", "Нишке школе без дрога", "Јачање центара за социјални рад и интерсекторске сарадње", истраживања, семинари, унапређење репродуктивног здравља младих, facebook страна за младе, заштита менталног здравља

Завод за здравствену заштиту студената - анализа и процена стања здравља студената, промоција јавног здравља, унапређење менталног и репродуктивног здравља, превенција болести зависности, предлаже мере за унапређење здравља студената, превенција болести као и дијагностика, лечење и рехабилитација, стручно усавршавање, предавања, семинари, групно здравствено васпитни рад, радионице, сарадња са Универзитетом у Нишу, Црвеним крстом, редовни систематски прегледи студената, учествовали у пројектима "У здравом телу, здрав дух", "Заштита здравља сакупљача секундарних сировина", "Карцином дојке и самопреглед дојке".

Универзитет у Нишу - акредитоване студије

Установа дечији центар Ниш - организација манифестација, приредби, трибина, креативних радионица, такмичења, саветовање, окупљање деце и омладине, Омладински креативни центар, спортска такмичења, Мајска песма, Омладински центар, омладински радио

Народна библиотека Стеван Сремац - ликовни и литерарни конкурси, простор за младе, промоције, трибине, књижевне радионице, акција "Читам и пливам", софтвер за следе и слабовиде особе у партнерству са НИС-ом и Ротаракт кубом "Ниш Наисус", зборници радова младих из отаџбине и расејања "Језик нам је отаџбина", учешће у манифестацији "Наук није баук", учешће у Ноћи музеја

Нишки културни центар - трибине, научно-образовни програми, ликовни програми, уметнички, филмски, музички и позоришни програми, Градска и окружна смотра рецитатора, Дечија уметничка колонија Грачаница, Фолклорно друштво Абрашевић, уметничке групе, хорови, радионице, учешће у организацији градских културних манифестација

Спортски центар Чаир - бесплатан базен, клизалиште, учешће у организацији Дана младих, рад са младима са инвалидитетом, Матурски бал, уступање просторија за реализацију активности институција и организација за младе и омладинских организација

ГО Медијана - едукације, уступање простора за семинаре и тренинге, учешће у кампањи за борбу против говора мржње, манифестација "Школски спорт", Комисија за младе и пронаталну политику, Комисија за спорт и образовање, Фонд "Света Петка", стипендије за најбоље студенте, спортисте и уметнике, новчана помоћ клубовима, организацијама, појединцима

ГО Пантелеј - Пројекти: Млади БизНис, Активни млади у области самозапошљавања, Хајде да урадимо нешто, Фер плеј Пантелеј, Да би било зелено, спортом против ризика, Бекство у природу, Међународна колонија анимираног цртаног филма за децу и младе, штампање књига на Брајевном писму - донација, Турнир у малом фудбалу у Горњој Врежини, Традиционални летњи турнир у малом фудбалу, Урбан фест у Пантелеју, формирање омладинских клубова у 5 највећих села, презентација видео игре Очисти све, пријем за младе индивидуалне спортисте, учешће у Ноћи музеја, пријем за представнике КАФ Императори, додела награда најбољим ученицима, Млади ромски таленти, обележавање славе омладинске филхармоније Наисус, изградња терена на отвореном у Студеничкој улици, учешће у пројекту "Средњошколци за средњошколце", НИФЕСТ.

ГО Палилула – Пројекти: „Модернспорт“ у насељу Паси Пољана, „Улагање у спорт је наша стратегија“, „Успех“ - пројекат за развој спорта, промоција коњичког спорта, регата "Учитељ Виден Јовановић", Спортски дан младих на Бубњу, Шаховски турнир за дан младих Града ниша, Екологија – први корак ка ЕУ, Екологија и грађанска иницијатива, „Не бацај отпад у реку!“. Куп „Краља Петра Првог“. Потписани меморандуми о сарадњи са три одреда извиђача: одред извиђача "Ђука Динић", одред извиђача "Краљ Петар Први" и одред извиђача поречана "Школски брод Јадран". Сарадња са Центром за социјални рад и организацијама цивилног друштва. Рад на препознавању интересовања младих и образовању по мери деце. Најбољи међу најбољима представљени су у

календару Општине, ученици гимназије волонтирали су у Општини, подржан летњи камп младих у "Друштвеном центру" на Палилули.

ГО Црвени Крст - Пројекти: "Омладински клуб Трупале" у сарадњи са удружењем грађана "Друштвено одговорни млади - ДОМ", "Млади су свуда" у реализацији КЗМ ГО Црвени Крст Ниш, КЗМ Врњачка Бања и КЗМ Алексинац у сарадњи са организацијом "Иницијатива младих бање" из Врњачке Бање као носиоца пројекта, "Заједно смо јачи" у реализацији КЗМ ГО Црвени Крст, КЗМ ГО Палилула, КЗМ Града Ниша и Центра за развој грађанског друштва "Protecta" као носиоца пројекта, донација кикбокс турнира у селу Вртиште, донација студентској организацији AIESEC за организацију међународне конференције, донације спортским клубовима.

Управа за образовање - Награде најбољем студентима, стипендирање талентованих ученика и студената, награде талентованим ученицима за освојено једно од прва три места на републичким или међународним такмичењима по календару Министарства просвете, новчане надокнаде и једнократне помоћи, рефундирање трошкова путовања ученика на такмичење, протокол о сарадњи Града Ниша и Универзитета у Нишу, Сервис ученицима и студентима, партнерство на пројекту "Савет ученика средњих школа у Нишу", Инфо дани Универзитета у Нишу, превенција родно заснованог насиља над младима, подстицај умрежавања ученика и студената - Амбасадори културе

Управа за омладину и спорт - Јавни конкурси за финансирање пројеката, квалитетно провођење слободног времена, суфинансирање пројеката фестивала "Наук није баук", истраживање о вредносним системима младих, СОС телефон за младе, обележавање Међународног дана младих и Дана младих Града Ниша, финансирање програмских активности Омладинског савета Града Ниша, пројекат "Вршњачка едукација - едукација едукатора", Вештине родитељства, континуирана едукација младих у основним и средњим школама, саветодавни рад, пројекат "Чист као суза", истраживање епидемиологије болести зависности на територији Града Ниша, наградни конкурс "Плакатом против дроге", обележавање значајних датума, развијање и успостављање мреже институција

Управа за комуналне делатности, енергетику и саобраћај - унапређење безбедности у саобраћају на територији Града Ниша

Управа за привреду, одржив развој и заштиту животне средине - запошљавање приправника, подршка пројекту HELP-а, рад са младима

Управа за пољопривреду и развој села - субвенције

Комисија за родну равноправност и једнаке могућности - доношење Европске повеље о родној равноправности на локалном нивоу, истраживање о запослености жена и мушкараца у ЈКП, ЈП и установама Град Ниша, средства за израду Акционог плана за побољшање положаја жена

Управа за имовину и инспекцијске послове – омладинске организације користе простор у власништву града по бенефицираним ценама

Из представљених података није тешко закључити да постоје одређени програми, услуге и издвајања за младе у претходном периоду, али да је све то без заједничких циљева и стратешких приоритета у пружању помоћи и подршке младима и побољшању њиховог положаја у друштву.

Нажалост, неке од институција или организација, чак и оне које директно раде са младима и за младе, нису доставиле информације тако да се комплетна слика о подршци младима на нивоу Града Ниша не може имати у потпуности.

Ипак, јасно је да је потребно бити прави стручњак за финансије па утврдити колико се новца издваја укупно из буџета Града Ниша за подршку младима. Не постоји обједињени буџет за младе из кога би се јасно могло видети на који начин, кроз које све програме, пројекте или услуге Град Ниш пружа подршку младима. Разлог за то је досадашње конципирање линијског буџета у складу са постојећом организацијом градских управа и служби и у складу са важећим буџетским прописима који су сложени и није постојала могућност јасног приказа по програмима. Са новим програмским буџетом који ће бити од 2015. године јасно ће моћи да се прати планирање и расподела средстава по програмима, програмским активностима и пројектима.

Институције и организације које спроводе програме и пружају услуге за младе недовољно комуницирају међусобно, али и са омладинским организацијама цивилног друштва. Самим тим недостаје синхронизације активности и синергетског ефекта који би овакав приступ имао на побољшање положаја младих. Сарадња постоји у спровођењу одређених програма за младе и она је све боља сваке године, али треба тежити и тражити ефикасније и потпуније облике сарадње, што ће усвајање стратешких докумената за младе свакако омогућити.

Канцеларија за младе Града Ниша, као и канцеларије за младе по Градским општинама тек развијају своје капацитете за квалитетан омладински рад и креирање и спровођење локалне омладинске политике, неке су чак и без основних услова за рад. Њихово оснаживање у наредном периоду је приоритет за несметану имплементацију локалног акционог плана за младе.

Из анализе се такође види да се у оквиру Управе за омладину и спорт издваја годишње преко 3.500.000 динара за финансирање рада Омладинског савета Ниша, кога чине 17 удружења чланица од којих већина нажалост само постоји на папиру, а издвојена средства се углавном користе за плате запослених а не за програме за младе.

РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА ПОТРЕБА И ПРОБЛЕМА МЛАДИХ ГРАДА НИША

Резултати истраживања потреба и проблема младих Града Ниша које је на узорку од 2051 испитаника старости од 15 до 30 година спроведено током маја и јуна месеца упућују на то да просечна млада особа која живи у Нишу:

- * Није довољно активна и сматра да јој није у великој мери омогућено учествовање у доношењу одлука
- * Недовољно је информисана о актуелним догађајима, иако су јој средства информисања, у виду рачунара, смарт уређаја и интернета константно доступна
- * Незапослена је и оцењује понуду послова као лошу, а сматра и да се постигнућа, као и труд младих не цене и не награђују у довољној мери

- * У последњих годину дана није путовала због лоше финансијске ситуације и недостатка времена, али планира да у наредних пар година напусти место становања у потрази за бољим животним стандардом
- * Сматра да је насиље, посебно вршњачко, у порасту и да млади под утицајем предрасуда не прихватају различитости, што је резултат недовољне информисаности и умрежености међу младима различитих интересовања, стилова живота али и незаинтересованости младих да упознају особе различите вере, расе или националности
- * Заинтересована је за област животне средине али јако мало о томе информисана и живи релативно здравим животом
- * Млада особа у Нишу жели да се образује, а заинтересована је и за неформалне облике учења, углавном се не бави уметношћу, а слободно време најчешће проводи сурфујући интернетом и у дружењу са вршњацима и за већину активности одговара да нема довољно времена да се укључи

Као највећи проблеми младих издвајају се недовољан активизам, неинформисаност и незапосленост. Потребно је пре свега, посебну пажњу посветити информисању младих од 15 до 19 година старости, као и увођењу мера и активности којима би се ангажовао већи број младих од 25 до 30.

На основу одговора младих на најразличитија питања, стиче се утисак да су млади у Нишу обесхрабрани тренутном економском ситуацијом и slabим могућностима за запошљавање, па отуда и њихова неактивност и мањак ентузијазма у различитим областима живота. Када су запошљавање и запошљивост младих у питању, већина младих не зна тачно зна шта је активно тражење посла и шта је професионална оријентација. За каријерно вођење и саветовање није чуло 51% младих у групи од 15-19 година, 53% младих не зна шта је сајам запошљавања.

Млади имају утисак да се њихов глас не чује и не поштује, и не верују да могу утицати на промене у локалној заједници. Због такве ситуације младе не укључују у процесе доношења одлука, али ни они сами нису заинтересовани да учествују. Оно што се препознаје као потреба младих јесте управо повећање нивоа активизма, кроз развој свести о важности овакве врсте ангажовања. Подржавање и награђивање изузетних постигнућа, проширење пословне понуде и могућности јесу важни фактори који би утицали и на њихову мобилност, школовање, као и на степен општег задовољства. Млади имају потребу и за разноврснијом понудом културних дешавања, а оно што им је јако важно јесте да о свим овим садржајима буду адекватно и благовремено информисани.

Такође, потребно је усмерити пажњу и на безбедност младих као и њихово запажање о порасту стопе насиља, посебно вршњачког, чији су велики број њих били сведоци или жртве, али и на информисање и упознавање са особама са инвалидитетом, друге вере, расе, националности, сексуалне оријентације, а у циљу отклањања или бар смањења предрасуда и стереотипа.

Већина младих има релативно здрав животни стил, али и теми здравља треба посветити пажњу. Оно што се у овој области издвојило је потреба младих за постојањем психолошког саветовалишта. Препорука је и да се повећају спортско-рекреативне активности које побуђују и негују здраве стилове живота што за собом доноси различите

бенефите: заштита од употребе психоактивних супстанци, гојазности, развијања тимског духа.

Екологија и заштита животне средине, уз одрживи развој, представља концепт који сви градови и све општине уносе у развојна документа. У промоцији и разумевању ових концепата млади се препознају као значајна група, као ресурс који ће у будућности спроводити политику засновану на одрживом развоју у складу са потребама заједнице и стандардима очувања животне средине. Изненађујућ и охрабрујућ је податак да су млади јако заинтересовани за област животне средине, па би било добро размишљати у правцу организовања активности којима би им се приближиле информације из ове области.

Комплетно истраживање проблема и потреба младих са свим прикупљеним информацијама и добијеним резултатима представљено је у пратећем извештају који је саставни део ове Стратегије.

ГЛАВНИ ИЗАЗОВИ – Стратешки приоритети

На основу резултата истраживања потреба и проблема младих Града Ниша које је на узорку од 2051 испитаника старости од 15 до 30 година спроведено током маја и јуна месеца, дискусија свих локалних актера који раде са младима и за младе на фокус групама током септембра месеца, спроведене анализе локалних расположивих ресурса за младе, као и запажањима самих младих дефинисани су главни изазови и стратешки приоритети омладинске политике Града Ниша за период од 2015. до 2020. године.

Неопходно је обратити пажњу на реалне потребе и проблеме младих, пре свега кроз укључивање представника младих у локална тела, управе, савете које имају у надлежности питања младих. Млади могу имати кључну улогу у прикупљању и ажурирању података и информација у вези са локалном заједницом. Упутити захтев представницима локалне самоуправе на чешћи дијалог са младима и са представницима удружења грађана у циљу упознавања стварног стања.

Организовати циљане консултације о локалним питањима са младима из заједнице. Позвати представнике младих да дају своје коментаре и сугестије на планове локалне самоуправе. Организовати састанке градских већника или одборника скупштине, са представницима младих, да од њих директно чују проблеме. Позивати представнике младих на седнице и састанке које организује Град Ниш, нарочито када се расправља о областима које су од значаја за младе.

Представници локалне самоуправе и удружења грађана треба да у знатно већој мери проверавају мишљење младих кроз фокус групе, дебате, интервјуе и друге видове активне консултације. Омогућити ученичким и студентским парламентима формалан и редован приступ и сарадњу са телима локалне самоуправе - веће, управе, скупштина, и да њихови предлози буду уважени и разматрани.

Развијати консултовање тј. двосмерну комуникацију између власти и младих кроз организовање тимова који ће разговарати са младима, организовање "отворених врата"

појединих служби, чланова управе или одбора, организовање јавних састанака (расправа, дебата), затим организовање фокус група и интервјуа са младима.

Млади су пасивни и неопходно их је мотивисати, едуковати и подржавати да активно учествују у животу и раду локалне заједнице и процесу доношења одлука. Потребно је такође успоставити институционалну подршку за формирање, финансирање и активно деловање организација младих и организација за младе уколико се жели континуиран омладински рад, али и константно развијање, унапређивање и промовисање стандарда квалитета омладинског рада, као и успостављање механизма за подстицање, организовање и вредновање волонтерског рада младих.

Млади морају бити информисани на свим нивоима и о свим областима битним за њихов раст и развој и мора им се омогућити приступ информацијама који ће њима на лако прихватљив и приступачан начин омогућити сазнања о правима младих, могућностима и приликама за младе. Неопходно је оснивање Омладинског центра са Омладинским клубом који би био укључивао између осталог и инфо-центар, али би програмски били много шири и тако би одговарао на разне потребе младих.

Потребно је пружити прилику младима да развију и уређују своје локалне новине, воде властити радио програм, и да доприносе јавним медијима. На тај начин могу да деле информације од значаја за своје вршњаке, подижу свест јавности о питањима важним за младе и покрећу кампање за промене које сматрају да су неопходне. Неопходно је развијати изворе информисања тако што ће их креирати сами млади да би им били приступачнији.

Неопходно је унапредити економску позицију младих повећањем запошљивости и подршком (само)запошљавања младих у приватном сектору као предуслов за њихов континуиран професионалан и личан раст и развој, али и останак у Граду Нишу. Потребни су такође и афирмација образовних профила за младе који су неопходни на тржишту рада, оснаживање младих за предузетништво и смањење обухвата младих неформалном економијом.

Већина младих се осећа недовољно безбедно у Граду Нишу и један од стратешких приоритета мора бити подизање безбедносне културе, како младих тако и свих грађана целини. Потребан је развој капацитета за праћење проблема насиља и небезбедног учешћа младих у саобраћају, као и превентивних и заштитних програма усмерених ка младима, родитељима и другим актерима у локалној заједници.

Потребно је едуковати младе о принципима грађанског и демократског уређења друштва, као и о вредностима волонтирања, као система вредности, од најранијег узраста. Укључивање школа у већој мери у повезивање младих и органа локалне управе кроз организоване посете градским институцијама, обрађивање теме партиципације грађана и волонтирања на часовима грађанског васпитања и слично. Школа такође може да подстиче и подржава иницијативе младих, да пружа прилику да се млади изјасне о проблемима у школи, раду, настави, да предлажу решења проблема и да могу активно да се укључе у спровођење одлука које су заједнички донели.

Ипак, да би се положај младих у Граду Нишу поправио потребно је пре свега успостављање јасног система локалне омладинске политике и њених актера. Неопходно је урадити валидацију омладинских радника у локалној заједници, као и формирати јединствену базу организација и институција које активно и континуирано раде са

младима и за младе. Стална комуникација са разменом информација, координација активности и заједнички рад свих локалних актера омладинске политике морају се системски оснаживати и подржавати. Потребно је такође формирати нове субјекте локалне омладинске политике који би омогућили подизање квалитета континуираног рада са младима и за младе.

Савет за младе Града Ниша

Закон о младима Републике Србије дефинише Савет за младе као саветодавно тело које подстиче и усклађује активности у вези са развојем, остваривањем и спровођењем омладинске политике и предлаже мере за њено унапређивање. Њега треба да чине представници органа државне управе у чијем су делокругу области од интереса за младе и за питања младих, удружења и савеза младих, канцеларија за младе, заједнички представник националних савета националних мањина и угледни стручњаци.

Савет за младе има две значајне улоге:

- * Представља место сусрета младих и доносилаца одлука (ко-менаџерско тело)
- * Представља механизам за међусекторску сарадњу институција на локалном нивоу

Овом Стратегијом предлаже се формирање Савета за младе Града Ниша у складу са Законом о младима Републике Србије, где ће се у његов рад поред представника локалне самоуправе укључити и представници младих, али и експерти за питања младих.

Савет за младе Града Ниша чине:

- * члан/ица већа задужен/а за младе или саветник/ца или помоћник/ца градоначелника/це,
- * представник/ца Управе за омладину и спорт
- * шеф/ица Канцеларије за младе,
- * координатор/ка Омладинског центра,
- * млади/е одборници/е градске скупштине,
- * представници/це удружења младих или/и удружења за младе,
- * грађани/ке који/е имају искуства и компетенци у раду са младима и за младе.

Савет за младе Града Ниша има укупно 16 чланова и у њему су представници/це свих локалних актера који раде са младима и за младе:

- * 4 члана/ице су то по својој функцији коју обављају у органима Управе Града Ниша
- * 4 члана/ице се бирају из редова младих одборника/ца Скупштине Града Ниша
- * 4 члана/ице се бирају као представници/це омладинских организација Града Ниша
- * 4 члана/ице се бирају у својству грађана/ки на основу својих знања и искуства у раду са младима и за младе

Мандат чланова Савета за младе Града Ниша траје 4 године, са могућношћу једног реизбора.

Најмање једну трећину чланова/ица Савета за младе Града Ниша треба да чине младе особе.

Савет за младе Града Ниша именује Градоначелник на предлог члана Већа Града Ниша ресорно задуженог за омладину и спорт.

Надлежности Савета за младе Града Ниша:

- * иницира и учествује у изради локалне омладинске политике у области образовања, спорта, коришћења слободног времена, повећања запослености, информисања, активног учешћа, обезбеђивању једнаких шанси, здравства, културе, равноправности полова, спречавању насиља и криминалитета, приступа правима, одрживог развоја и животне средине и другим областима од значаја за младе
- * учествује у изради посебних локалних акционих планова, програма и политика у сагласности са локалном и Националном стратегијом за младе, и прати њихову имплементацију
- * даје мишљење о питањима од значаја за младе и о њима обавештава органе града
- * даје мишљење о нацртима прописа и одлука које доноси Скупштина града у областима од значаја за младе
- * усваја годишње и периодичне извештаје о остваривању локалне омладинске политике и локалних акционих планова и програма за младе и подноси их Скупштини града, Градоначелнику и Градском већу
- * иницира припрему пројеката или учешће града у програмима и пројектима за младе, у циљу унапређења положаја младих и обезбеђења остваривања њихових права која су у надлежности града
- * подстиче сарадњу између града и омладинских организација и удружења, и даје подршку реализацији њихових активности
- * подстиче остваривање међуопштинске сарадње која се односи на омладину и о томе обавештава органе града
- * даје мишљење о предлозима пројеката од значаја за младе, који се делимично или потпуно финансирају из буџета града, прати њихово остваривање и даје своје мишљење надлежном органу града

У складу са препорукама на националном нивоу Савети за младе би требало да постоје и у свих 5 општина Града Ниша.

Омладински центар

Омладински центар представља везу између планираних политика (ЛАП) и њихове реализације у конкретне програме и омладинске иницијативе, са следећим делокругом рада:

- * Промовише активизам младих и подржава развој и рад иницијатива младих и омладинског сектора на локалном нивоу
- * Развија програме неформалног образовања на теме од интереса за младе, препознате у ЛАП
- * Спроводи најразличитије услуге препознате као потребе младих/омладинског сектора (истраживачки рад, организатор културног живота, ваннаставних активности, сервис за пружање услуга удруженим младима, програми у спровођењу мера активног запошљавања итд.)
- * Подржава и спроводи програме међународног омладинског рада и мобилности младих

- * Учествоје у изради ЛАП и имплементира програме из ЛАП у сарадњи са КЗМ и Саветом за младе

Да би обезбедила стални дијалог са младима, учешће младих, заснованост на потребама, поред рада са локалним доносиоцима одлука, Канцеларија за младе у оквиру своје структуре има и сервис и ресурсни центар за младе. Овај сервис је Омладинским центар, јер он обезбеђује комуникацију са младима, и пружа како њима тако и организацијама којима су они циљна група, неопходне ресурсе за рад (простор, обуку, информације и др.). Омладински центар доноси информације о потребама и кршењу права младих, омладинских организација и организација за младе. Омладински центар представља динамичну структуру и организацију младих у којој се окупљају, али и раде креатини и активни млади у једном периоду свог професионалног, активистичког и/ или волонтерског живота.

Дакле, Омладински центар са Омладинским клубом је део Канцеларије за младе или удружења грађана, и не треба мешати ова два тела која заједнички делују за добробит младих. Они обезбеђује комуникацију са младима и пружају и њима и организацијама неопходне ресурсе за рад (простор, обуку, информације, савете, опрему...).

Омладински центар прилагођен је свим младима, представља простор у коме млади стичу нова сазнања, раде и представљају продукте свог рада, осмишљавају, креирају простор и реализују различите активности. Омладински центар је спона између младих, са једне стране, и институција, односно програма, фондова и других могућности које су младима на располагању. У омладинским центрима младима се пружају информације о различитим саветовалиштима и стручњацима, пружају се различите врсте обуке и едукација, али и логистичка, техничка и организациона подршка за пројекте и активности младих. Омладински центар ради као информативни центар у коме се могу наћи различити штампани материјали, огласна табла, часописи са садржајима за младе, литература, рачунарски центар, итд. Информације о интерним програмима у оквиру Центра и програмима који се реализују у другим просторима, као и други садржаји, треба да буду доступни и преко веб сајта. Циљ је да пружи све потребне информације на непосредан начин, како би дошле до свих младих у заједници, са посебним акцентом на групи младих која не поседује велико знање о могућностима и начинима активизма, волонтеризма и сл., као и младима у руралним подручјима, који су удаљени од градских центара. Преко омладинских центара, млади треба да добију информације о могућностима које им се пружају.

Потребно је такође формирати и Омладински клуб као место где ће се свакодневно окупљати млади, јер на овај начин се омогућава директан и свакодневни контакт са младима на начин који може да задовољи њихове реалне потребе, омогућава се да млади смишљају програме и реализују их у складу са својим интересовањима.

У складу са препорукама на националном нивоу Омладински центри са Омладинским клубовима би требало да постоје и у свих 5 општина Града Ниша.

Кровна организација младих Града Ниша

Савез/коалиција удружења грађана младих, која није део градске управе, али је репрезентативно тело са својим статутом, сачињеним према Закону о удружењима грађана не постоји на територији Града Ниша. Препорука ове стратегије је оснивање

Кровне организације младих Града Ниша као тела које треба бити консултовано приликом доношења одлука везаних за спровођење стратегије и локалног акционог плана за младе, а пре свега: израде, реализације и контроле локалног акционог плана за младе, предлагања и подршке лицима кандидованим за послове у Канцеларији за младе, Омладинском центру и Конкурсној комисији. Реализација Стратегије и ЛАП-а за младе је незамислива без активног учешћа младих у доношењу одлука. Кровна организација младих је репрезентативно тело које окупља све организације младих са територије града и заговара, развија, реализује и контролише бригу о младима. Кровну организацију младих чине: удружења грађана младих и за младе, ђачки парламенти, студенске организације, омладинске задруге, и омладински радници/це. Све ове организације се удружују и бирају своје представнике који морају бити укључени у доношење одлука.

Кровна организација младих Града Ниша треба да испуни следеће циљеве:

- * координација решавања проблема младих и заступање интереса свих младих
- * заједничко деловање
- * расподела и пружање ресурса и услуга
- * помоћ јачању капацитета младих и њиховог организовања
- * побољшање квалитета живота младих и обезбеђивање једнаких услова за остваривање права и задовољавање
- * потреба за све младе људе
- * обезбеђивање репрезентативности и легитимности у заступању интереса младих
- * праћење рада локалне самоуправе по питању младих и конструктивна сарадња

ПРАВЦИ ДЕЛОВАЊА/ОЧЕКИВАНЕ ПРОМЕНЕ – Циљеви

На основу резултата истраживања потреба и проблема младих Града Ниша, као и кроз дискусију свих локалних актера који раде са младима и за младе на фокус групама дефинисани су правци деловања, општи и специфични циљеви по свим областима стратегије.

Систем локалне омладинске политике

Општи циљ:

Успостављен систем омладинске политике Града Ниша

Специфични циљеви:

- * Валидација и обука омладинских радника и формирање јединствене базе организација и институција које раде са младима и за младе
- * Дефинисање процедура и видова сарадње омладинских организација цивилног друштва и локалних органа власти који раде са младима и за младе
- * Оснаживање рада Канцеларија за младе на територији Града Ниша и њихово оспособљавање за креирање и имплементацију локалне омладинске политике

- * Формирање Савета за младе Града Ниша у складу са препорукама из Стратегије и обезбеђивање услова за његов несметани и континуирани рад
- * Континуирано надгледање имплементације Локалног акционог плана за младе, спровођења циљева Стратегије и постизања очекиваних резултата

Активно учествовање младих у доношењу одлука

Општи циљ:

Млади имају права, средстава, простора, прилике, подршке да равноправно учествују у друштвеном и политичком животу, у свим процесима доношења одлука, а у складу са позитивним прописима

Специфични циљеви:

- * Мотивисати и подржавати младе да активно учествују у доношењу одлука
- * Информисати младе о њиховим могућностима да учествују у процесима доношења одлука
- * Стварати услове да млади учествују у процесима доношења одлука

Активизам, волонтеризам и мобилност

Општи циљ:

Млади активно учествују у унапређењу локалне заједнице, имају могућност и подршку у облику квалитетног и организованог волонтерског рада као и доступну мобилност и међународну сарадњу.

Специфични циљеви:

- * Мотивисати, образовати и подржавати младе да активно учествују у локалној заједници
- * Развијати, унапређивати и промовисати стандарде квалитета омладинског рада
- * Успоставити механизме за подстицање, организовање и вредновање волонтерског рада младих
- * Успоставити институционалну подршку за формирање, финансирање и активно деловање организација младих и организација за младе
- * Промовисати важност сарадње организација за младе и омладинских организација и њихово умрежавање
- * Формирати програме подршке за остваривање мобилности младих

Информисање

Општи циљ:

Млади информисани на свим нивоима и о свим областима битним за њихов раст и развој

Специфични циљеви:

- * Континуирано обезбеђивати правовремено информисање младих о могућностима и областима битним за њихов раст и развој
- * Учинити доступним релевантне информације о правима младих и могућностима и приликама за младе
- * Подржати и заговарати програме медија садржајима који имају информативни карактер, о темама битним младима

Животне шансе свих група

Општи циљ:

Унапређена и обезбеђена социјална инклузија свих младих у остваривању права на једнаке шансе у друштву

Специфични циљеви:

- * Успоставити функционалну међусекторску сарадњу, ради потпуне процене потреба младих из осетљивих група
- * Развијати услуге у локалној заједници
- * Смањити предрасуде према младима из осетљивих друштвених група
- * Укључити младе из осетљивих група у живот локалне заједнице
- * Створити услове за доступност спортова осетљивим групама младих
- * Осигурати адекватно образовање за младе из осетљивих група
- * Повећати број и доступност културних садржаја за осетљиве групе младих
- * Повећати запошљивост младих припадника осетљивих група
- * Стварати атмосферу и окружење у којем сви млади, а посебно млади из осетљивих група имају осећај личне и колективне безбедности

Изузетна испољавања и постигнућа

Општи циљ:

Подстицана, вреднована и промовисана изузетна испољавања и постигнућа младих у свим областима

Специфични циљеви:

- * Подстицати развој младих научника, спортиста, уметника у циљу развоја локане заједнице
- * Промовисати научноистраживачки рад младих
- * Стварати услове за врхунска спортска постигнућа младих
- * Систематски и континуирано испитивати проблеме и потребе младих

Култура и квалитет провођења слободног времена

Општи циљ:

Повећана доступност, створени услови, прилагођен културни садржаји и понуде младих и за младе и унапређене могућности за квалитетно провођење слободног времена младих

Специфични циљеви:

- * Успоставити систем истраживања, анализе и праћења потреба младих у области слободног времена
- * Обезбедити подршку и услове за организовање и самоорганизовање младих
- * Повећати доступност културних садржаја свим младима
- * Подржавати учешће младих у спортским и рекреативним активностима
- * Развијати школски спорт

Формално и неформално образовање

Општи циљ:

Систем образовања доступан свим младима који личним развојем, путем формалног, неформалног и информалног образовања, развијају локалну заједницу

Специфични циљеви:

- * Повећати учешће младих у различитим програмима формалног и неформалног образовања
- * Повећати степен учешћа младих у процесима одлучивања у образовању
- * Вредновање и одржавање квалитета у формалном и неформалном образовању младих
- * Усклађивати систем образовања и обука са садашњим и пројектованим захтевима тржишта рада
- * Стимулисати и промовисати развој програма неформалног учења и образовања и веће професионализације рада са младима
- * Информисати и оснажити младе да одговорно управљају својом каријером

Запошљавање

Општи циљ:

Унапредити економску позицију младих повећањем запошљивости и подршком (само)запошљавања младих у приватном сектору као предуслов за конитинуиран професионалан и личан раст и развој

Специфични циљеви:

- * Повећање запошљивости младих

- * Подршка запошљавања младих у приватном сектору - обезбеђивањем подршке за запошљавање младих (18-30 год.) и оснаживањем младих за предузетништво (15-30 год.)
- * Смањење обухвата младих неформалном економијом (15-30 год.)

Безбедност

Општи циљ:

Унапредити личну безбедност младих од 15 - 30 год старости развојем локалних капацитета за праћење проблема насиља и небезбедног учешћа младих у саобраћају, као и капацитета за развој и имплементацију конкретних мера - превентивних и заштитних програма усмерених ка младима, родитељима и другим актерима у заједници, подижући на тај начин безбедносну културу како младих тако и грађана Ниша у целини

Специфични циљеви:

- * Изградити локалне капацитете за истраживање, праћење и развој интервентних програма и мера усмерених на проблеме насиља међу младима и небезбедног понашања младих у саобраћају
- * Спроводити програме / услуге усмерене на превенцију и заштиту младих од насиља и повећања безбедности учешћа у саобраћају
- * Унапређивати безбедносну културу међу младим људима, родитељима, наставницима, омладинским радницима кроз активну промоцију на локалном нивоу

Здравље

Општи циљ:

Унапредити здравствено стање младих од 15 - 30 година у Нишу, обезбеђујући здраво окружење и подршку за здрав психо-физички развоја појединца, смањујући изложеност ризицима као и узимање ризика од стране младих усвајањем здравих животних стилова, развијајући здравствену заштиту прилагођену специфичним развојним, социјалним, културним и узрасним потребама младих.

Специфични циљеви:

- * Унапређивање капацитета локалне заједнице и система здравствене заштите да одговори потребама младих и пружи адекватне услуге примарне, секундарне и терцијарне превенције кроз сва три нивоа здравствене заштите, (15- 30)
- * Унапређивање и заштита менталног здравља младих (15 - 30 година)
- * Унапређивање сексуалног и репродуктивног здравља младих, као и превенције и заштите од полно преносивих инфекција и ХИВ/АИДС (15 - 30)
- * Смањивање ризика и ризичних понашања младих од злоупотребе дувана и других психо активних супстанци и пружање адекватне подршке и заштите онима који су у проблему (15- 30)
- * Развој вештина за усвајање здравих животних стилова (правилна исхрана, физичка активност, контрола стреса) (15-30)

- * Мотивисање младих за активну партиципацију у програмима промоције здравља младих

Животна средина

Општи циљ:

Млади су оснажени и активно укључени у иницијативе и активности које имају за циљ заштиту животне средине и промоцију одрживог развоја

Специфични циљеви:

- * Развијати свест, механизме информисања и понашање младих у духу одрживог развоја заштите животне средине
- * Превенирати и смањити ризике по здравље младих чији узроци потичу из животне средине
- * Обезбедити услове за активно учешће младих у доношењу одлука у вези заштите животне средине и одрживог развоја
- * Пратити и реаговати на све проблеме од значаја за младе у области одрживог развоја и заштите животне средине

АКТИВНОСТИ - ЛАП

У складу са дефинисаним општим и специфичним циљевима разрађене су и активности које је потребно спровести у наредном периоду, као и индикатори који ће се пратити ради мерења успешности Стратегије. Сви циљеви, активности и индикатори представљени су у пратећем документу Локални акциони план за младе Града Ниша 2015-2020 који је саставни део ове Стратегије.

УЧЕСНИЦИ ПРОЦЕСА ИЗРАДЕ СТРАТЕШКИХ ДОКУМЕНАТА ЗА МЛАДЕ ГРАДА НИША

Радна група за израду Локалног акционог плана за младе Града Ниша

- * Милан Пешић – члан радне групе, градски већник ресорно задужен за омладину и спорт
- * Мија Петровић – члан радне групе, координатор Канцеларије за младе за Град Ниш
- * Анастасов Адриана – чланица радне групе, председник Савета за младе у Скупштини Града Ниша
- * Ивана Тодоровић – чланица радне групе, предложен од стране Управе за образовање, културу, омладину и спорт
- * Владимир Младеновић – члан радне групе, регионални координатор Канцеларије за младе у Министарству Омладине и спорта Републике Србије
- * Милош Стојиљковић – члан радне групе, члан Општинског већа, Градске општине Палилула у Нишу
- * Урош Радуловић – члан радне групе, члан Општинског већа Градске општине Медијана у Нишу, ресорно задуженог за младе.
- * Стеван Веселиновић – члан радне групе, члан Општинског већа, Градске општине Пантелеј у Нишу, ресорно задуженог за омладину и спорт
- * Јована Коцић – чланица радне групе, члан Општинског већа Градске општине Црвени Крст у Ниш, ресорно задуженог за омладину и спорт
- * Владан Павићевић – члан радне групе, члан Општинског већа градске општине Нишка Бања, ресорно задужен за младе
- * Јордан Ивановић – члан радне групе, област социјалне заштите
- * Наташа Поповић – чланица радне групе, сектор запошљавања
- * Јасмина Ранковић – чланица радне групе, област здравства
- * Живомир Јовановић – члан радне групе, област просвете
- * Братислав Тимотијевић – члан радне групе, област МУП-а
- * Милан Стефановић – члан радне групе, OCD PROТЕСТА цивилни сектор
- * Марјан Цветковић – члан радне групе, Отворени клуб Ниш (Иницијатива младих Ниш)
- * Драгана Симић – чланица радне групе, област медија
- * Добрица Живковић – члан радне групе, Проректор Универзитета у Нишу

Модератори процеса израде стратешких докумената за младе Града Ниша

- * Иван Топаловић - Проактив
- * Ненад Димитријевић - Омладински центар „Заједно стварамо...“, Иницијатива младих Ниш

*Учесници обуке за израду Стратегије за бригу о младима
и Локалног акционог плана за младе*

- * Сања Милијић – Начелница Службе за послове градоначелника
- * Милан Пешић – Веће Града Ниша, члан ресорно задужен за омладину и спорт
- * Горан Ђорђевић – Управа за омладину и спорт, начелник
- * Ивана Тодоровић – Управа за омладину и спорт Града Ниша
- * Мија Петровић – Канцеларије за младе Града Ниша
- * Владимир Младеновић – Регионална Канцеларија за младе
- * Мирослав Ђокић – Савет за младе Скупштине Града Ниша
- * Јована Коцић – Веће ГО Црвени Крст
- * Стеван Веселиновић – Веће ГО Пантелеј
- * Ивица Стојановић – Веће ГО Палилула
- * Урош Радуловић – Веће ГО Медијана
- * Јордан Ивановић – Члан радне групе, област социјалне заштите
- * Јасмина Ранковић – Чланица радне групе, Дом здравља Ниш
- * Чедомир Шагрић – Институт за јавно здравље Ниш
- * Милан Петровић – Центар за развој грађанског друштва ПРОТЕСТА
- * Јелена Младеновић – Центар за развој грађанског друштва ПРОТЕСТА
- * Саша Ђокић – Центар за развој грађанског друштва ПРОТЕСТА
- * Сузана Поповић – Друштво за развој деце и младих - Отворени клуб Ниш
- * Ђурађ Гвозденовић – Друштво за развој деце и младих - Отворени клуб Ниш
- * Смиља Стефановић – Омладински центар „Заједно стварамо“
- * Александра Марковић – Омладински центар „Заједно стварамо“
- * Милан Маринковић – Омладински центар „Заједно стварамо“
- * Марко Ђорђевић – Омладински едукативни центар
- * Ивана Павловић – Омладински едукативни центар
- * Милош Голубовић – Студентска унија Универзитета у Нишу
- * Никола Вукадиновић – Студентска унија Универзитета у Нишу
- * Данијел Живановић – Студентска унија Универзитета у Нишу
- * Тијана Ђурић – Савез студената Универзитета у Нишу
- * Стефан Анђелковић – Савез извиђача Града Ниша
- * Александра Страхинић – Студентски културни центар/.Б.А.У.К.
- * Сања Петровић – Омладински центар „Заједно стварамо“
- * Ненад Димитријевић – Омладински центар „Заједно стварамо“
- * Никола Петковић – Омладински центар „Заједно стварамо“
- * Марјан Цветковић – Друштво за развој деце и младих - Отворени клуб Ниш
- * Иван Топаловић – Проактив

Тим истраживача који је припремио истраживање и обрадио добијене податке

- * Мр Душан Тодоровић – асистент на Филозофском факултету Универзитета у Нишу
- * Ивана Нерубацки – дипломирани психолог
- * Ивана Јоцић – мастер психолог

Учесници у раду фокус група

- * Милан Пешић – Веће Града Ниша, члан ресорно задужен за омладину и спорт
- * Мија Петровић – Канцеларија за младе Града Ниша
- * Адриана Анастасов – Савет за младе Скупштине Града Ниша
- * Биљана Милојковић – Управа за омладину и спорт Града Ниша
- * Ивана Тодоровић – Управа за омладину и спорт Града Ниша
- * Александра Брзаковић – Управа за образовање Града Ниша
- * Александар Гавриловић – омладински радник/тренер
- * Јована Коцић – Веће ГО Црвени Крст
- * Драгана Коцић – Веће ГО Црвени Крст
- * Сања Петровић – Омладински центар „Заједно стварамо...“
- * Јелена Касумовић – Група за децу и младе „Индиго“
- * Тамара Севић – Савет ученика средњих школа
- * Немања Стојиљковић – НВО Смарт група
- * Младен Савић – Канцеларија за младе ГО Медијана
- * Александра Илић – Клуб за оснаживање младих 018
- * Катарина Цветковић – Клуб за оснаживање младих 018
- * Тијана Ђурић – Савез студената Универзитета у Нишу
- * Никола Божановић – Клуб за оснаживање младих 018
- * Филип Цветковић – Канцеларија за младе ГО Палилула
- * Јанко Соколовић – Савет ученика средњих школа
- * Стефан Јовановић – Савет за младе Скупштине Града Ниша
- * Бранко Раденковић – Млади амбасадори
- * Снежана Андрић – Млади амбасадори
- * Милош Динић – Савет ученика средњих школа
- * Кристина Аврамовић – Одред извиђача „Потпуковник Горан Остојић“
- * Ана Шпирић – Савет ученика средњих школа
- * Младен Митић – Савет ученика средњих школа
- * Александар Петровић – Савет ученика средњих школа
- * Душан Бранковић – Савет ученика средњих школа
- * Стеван Веселиновић – Веће ГО Пантелеј
- * Младен Станковић – СКУОНУС
- * Марјан Цветковић – Отворени клуб Ниш
- * Чедомир Шагрић – Институт за јавно здравље Ниш
- * Милан Бојић – Клуб за оснаживање младих 018
- * Предраг Стаменковић – Клуб за оснаживање младих 018
- * Наташа Поповић – Национална служба за запошљавање – Филијала Ниш
- * Никола Ђорђевић – Одред извиђача „Потпуковник Горан Остојић“
- * Марко Гроздановић – Канцеларија за младе ГО Медијана
- * Александар Стаменковић – Млади амбасадори
- * Марија Стефановић – Савет ученика средњих школа
- * Светлана Рајковић
- * Саша Новићевић – Канцеларија за младе ГО Пантелеј
- * Јелена Милић – Канцеларија за младе ГО Палилула
- * Александра Страхињић – Студентски културни центар/.Б.А.У.К.
- * Милица Бозало – Клуб за оснаживање младих 018

- * Драгиша Ђурић – Клуб за оснаживање младих 018
- * Ана Ђорђевић Марковић – Група за децу и младе „Индиго“
- * Ивица Бижић – Канцеларија за младе ГО Црвени Крст
- * Зорана Благојевић – Клуб за оснаживање младих 018
- * Стефан Комадинић – Клуб за оснаживање младих 018
- * Милица Нешић – Клуб за оснаживање младих 018
- * Ивана Дуњић – Савет ученика средњих школа
- * Иван Ђуровић – Студентска унија ФЗНР
- * Душан Илић – Клуб „Буди мушко“
- * Гордана Миленковић – Управа за омладину и спорт Града Ниша
- * Ивана Јовић – Канцеларија за младе ГО Палилула
- * Иван Топаловић – Проактив
- * Ненад Димитријевић – Омладински центар „Заједно стварамо...“

ЛИТЕРАТУРА

- * Закон о младима Републике Србије, Министарство омладине и спорта Републике Србије, 2011
- * Национална Стратегија за младе Републике Србије за период 2009. до 2014. године, Министарство омладине и спорта Републике Србије, 2008
- * Акциони план за спровођење Националне Стратегије за младе за период 2009. до 2014. године, Министарство омладине и спорта Републике Србије, 2008
- * Приручник за израду локалног акционог плана (ЛАП) за младе, Министарство омладине и спорта Републике Србије и Организација за техничку сарадњу СР Немачке, 2009
- * Примена националне стратегија за младе на локалном нивоу – Стандарди рада Канцеларије за младе и компетенције координатора, Министарство омладине и спорта Републике Србије и Организација за техничку сарадњу СР Немачке, 2012
- * Водич на Ти са локалном канцеларијом и планом за младе, Група „Хајде да...“, 2010
- * Водич за умрежавање младих на локалном и регионалном нивоу и укључивање у процесе доношења одлука, КОМС, 2012
- * Приказ практичних политика: Услуге за младе на локалном нивоу у Србији, НАПОР, 2012
- * У потрази за одрживим моделом Омладинских клубова у заједници, Министарство омладине и спорта Републике Србије, 2014
- * Агенда 2020, Савет Европе, 2008
- * Ревидирана Европска повеља о учешћу младих на локалном и регионалном нивоу „Реци шта имаш!“, Forum Syd Balkans Programme, 2007
- * Европска повеља о информацијама за младе, Европска агенције за информисање и саветовање младих (ERYICA), 2004
- * И ти се питаш! – Подсетник о укључивању деце и младих у локалне акције за децу, УНИЦЕФ Београд, 2006
- * Испитивање положаја и потреба младих у локалним заједницама, Грађанске иницијативе, 2005
- * Млади и предузетништво, Грађанске иницијативе, 2012
- * Студија млади у нишу - стање и перспективе - анализа положаја младих, Центар локалне демократије – ЛДА Ниш, 2009
- * Практични приручник за омладински рад у заједници, Центар за омладински рад, 2010
- * Локални план акције - приручник за одрасле за израду ЛПА за децу и младе